

Teodores Ministras
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LITHUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽEIKO
BIBLIOTEKA

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXII

Liepa - July 14, 1977

Nr. 27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kiek ir ko užtenka?

Nuo B-1 atsisakius

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidentas Carteris aiškino, kad jam buvę labai sunku apsispręsti ar atsisakyti nuo naujo B-1 bombonešio statymo ar ne. Jis tuo reikalu ilgai svyravęs ir daugelis kongresmanų jau manė, kad nepaisant pasisakymų rinkiminėje kampanijoje, prezidentas vis dėlto apsisprendė už B-1 programos tęsimą. Už tat jo galutinas sprendimas sudarė nemžą staigmeną. Žinia, tas dėsimsis ir svyravimas galėjo būti ir politinis vaidinimas. Dabar atrodo, kad prezidentas iš tikro apsvarstė visus už ir prieš. Eiliniam laikraščio skaitytojui tuo reikalu susidaryti savo nuomonę yra labai sunku. Tai priklauso nuo to, kieno argumentus esi skaitęs pasakutinius.

Suprastintai žiūrinti, Carterio problema gali priminti vieną atsitikimą iš mūsų istorijos. Kai nepriklausomybės kovų metu lenkų kavalerija prasiveržė beveik iki Kėdainių, tuometinis krašto apsaugos ministeris plk. K. Žukas susilaukė priekaištų sei-

(Nukelta į 2 psl.)

VILTIES DRAUGIJOS
VALDYBA PASISKIRSTĖ
PAREIGOMIS

Kazimieras Pocius, Vilties Draugijos pirmininkas.

Kaip praneša nominacijos komisija, Vilties draugijos suvažiavime išrinktoji naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai:

Pirmininkas — inž. Kazimieras Pocius, I vicepirmininkas inž. Jonas Jurkūnas, vicepirmininkai — Vytautas Abraitis, Jonas Kazlauskas, Aleksas Laikūnas ir inž. Pijus J. Nasvytis, sekretorius dr. Vytautas P. Dargis.

SAVITARPINĖ TOLERANCIA IR TALKA VISAD BUS MŪSŲ VEIKLOS BEI SUSITARIMŲ BAZE

PASIKALBĖJIMAS SU NAUJUOJU AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS PIRMININKU INŽ. ANTANU MAŽEIKĄ JURGIS GLIAUDA

Kūrybingai nusiteikęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas, neseniai įvykęs Philadelphijoje, padarė įdomų sprendimą. Atlanto pakraštį Seimas pakeitė Pacifiku. Vėjingą New Yorko valstiją dabar pakeitė saulėtoji Kalifornija. Valdybai prie Atlanto baigus savo kadenciją, nauja valdyba išrinkta prie Pacifiko kranto. Platusis Los Angeles miestas nuo dabar naujos ALT S-gos valdybos būveinė.

Tai įdomus dėmesys nutolusiai, Amerikos teritorinė prasme, lietuviškai periferijai. Kad ir atokesnė nuo tradiciniai pripažintų stambių lietuviškų telkinių, nedidukė Los Angeles lietuvių kolonija garsėja savo našia, įvairiopa veikla. Neseniai ir žurnalistų sąjunga, kurios valdyba Chicagoje, pasuko savo žvilgsnį į Los Angeles.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimo sprendimas, tenka galvoti, buvo išmanus ir padarytas gerų, patikimų prognozių įtakoje.

Naujas ALT S-gos pirmininkas yra losangelietis. Inž. Antanas ir Liucija Mažeikai gyvena prie pat Pacifiko bangų, puikiame Marina del Rey priemiestyje. Kiti valdybos nariai išsidėstę neaprepiamoje Los Angeles didmiesčio teritorijoje. Vienok tas erdvingas išsidėstymas nėra kliūtis pozityviai telktis posėdžiams, darbingai spręsti iškylančias problemas, stumti veiklos vėžimą neretai gruoduotais išieviškos buities keliais.

Inžinierius Antanas Mažeika mano senas bičiulis. Tad itin malonus buvo Dirvos redaktoriaus pasiūlymas gauti iš naujo pirmininko pasikalbėjimą Dirvai, o per laikraštį ir visuomenei. Kiekvieną lietuvi turi dominti naujo stambios organizacijos pirmininko pažiūros į mūsų gyvenamas aktualybes.

Kaip visad, Antanas Mažeika neskuba kalbėdamas, jo išvados brandžios, žodžiai taupūs, savokos tikslios. Didžiulės organizacijos pirmininko pareigos, aišku, atims jam begalę laiko, pareikalaus didžios ištvermės, vienaip ar kitaip palies asmenišką gyvenimą.

— Su kokiomis nuotakomis sutikote, pirmininke, naujas, sudėtingas, plačias savo apimtimis ir įgaliojimai-
Tautinės Sąjungos pirmininko pareigas?

— Esu giliai sujaudintas Amerikos Lietuvių Tautinės

Sąjungos man išreikštu pasitikėjimu, parinkus mane vadovauti Sąjungai per ateinančius dvejus metus. Esu tikras, kad tuo pat yra pagerbti ir visi Los Angeles ALT S-gos skyriaus nariai, iš kurių sudaryta valdyba.

Dabartinę valdybą sudaro pirmasis vicepirmininkas agronomas Bronius Dūda, antrasis vicepirmininkas inžinierius Vytautas Čekanauskas, sekretorius Edvinas Balceris ir išdininkas Alfonsas Tumas.

Visi valdybos nariai aktyviai dalyvauja daugelyje bendrinių organizacijų, neretai užimdami vadovaujančius pozicijas.

Netenka kalbėti, kad visi losangeliečiai jaučia padėką Seimui už taip išpūdinį pareikštą jiems pasitikėjimą. Nuotakos, sutinkant naujas pareigas yra optimistiškos.

— Kaip atrodo Jums valdybos santykiavimas su ALT S-gos narių bei skyrių visuma?

— Plati ir našiai išbujojusi ALT S-gos veikla iš kiekvieno nario reikalauja asmenišką pasišventimo, pasiaukojimo savo organizacijos poreikiams, o kartu ir bendriesiems patriotiniams lietuvių reikalams.

VIRŠUJE: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos naujoji valdyba. Iš kairės: sekretorius Edvinas Balceris, pirmasis vicepirmininkas Bronius Dūda, pirmininkas inž. Antanas Mažeika, antrasis vicepirmininkas inž. Vytautas Čekanauskas ir išdininkas Alfonsas Tumas.

L. Kanto nuotr.

Tad tai yra garbinga patriotikos našta. Juo labiau gula tos pareigos ant valdyboje veikiančių asmenų.

Kolektyvinio veikimo metodas yra itin svarbus. Kiekvieno nuoširdaus Sąjungos nario pareiga atlikti jam tenkančias pareigas — ar jos yra didelės ar mažos, ar sudėtingos ar kuklios — kuo geriausiai. Aš priimu man pavestas pareigas su gilia pagarba ir su kietu pasiryžimu. Kiek tik mano jėgos leis, noriu atlikti jas vertai ir tinkamai. Tai toks yra tarpusavio valdybos ryšys su Sąjungos narių visuma. Visus jungia išpajojimas organizacijos idealams.

Taip sakydamas aš neuogastauju. Aš ir valdyba esame pasiryžę naudotis Sąjungos tarybos patarimais ir nurodymais. Kai kada tai itin naudingas veikimo esmės testinumas. Juk tai asmenys, per ilgą eilę metų plačiai ir veiksmingai pasireiškę mūsų organizacinėje ir visuomeninėje veikloje. Be to, skyrių talka, jų valdybų konsultacija,

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Norvegiškas Simo Kudirkos variantas - Kodėl eurokomunistai neatsisako komunistų vardo? - Maskva 'prakeikia' Ispanijos komunistų vadą.

Londoniškis Economist savo liepos 2 d. Nr. praneša naują incidentą įtemptuose norvegų-sovietų santykiuose, kuris primena Simo Kudirkos istoriją.

Pereito mėnesio pabaigoje Norvegijos pakraščiu apsaugos laivas Nornen sulaukė didžiulį sovietų žvejybos laivą-fabriką Barento jūroje Norvegijos žvejybos (200 mylių nuo kranto) zonoje. Du norvegų karininkai išsikėlė į sovietų laivą patikrinti ar sovietai laikosi norvegų nustatytų taisyklių. Tuo metu vienas sovietų jūreivis nušoko nuo sovietų laivo ir buvo norvegų ištrauktas iš vandens. Sovietai, žinoma, pareikalavo bėglį atiduoti. Norvegai atsisakė. Tada sovietai pagrasino sulaukyti du pas juos išsikėlusius norvegų karininkus. Norvegų kapitonas įsakė nutaikinti patrankas į sovietų laivą ir paleido dvi išpėjamąsias raketas, kurių viena nukrito ant sovietų laivo denio. Po to sovietai norvegų karininkus paleido. Tie prieš tai dar konstatavo, kad sovietai žvejojo tankesniais tinklais, t.y. gaudė mažesnes, dar nesuaugusias žuvis, kas tuo metu buvo draudžiama.

Kaip matome iš žemėlapių ten padėtis itin komplikuota nes abu kraštai 200 mylių nuo kranto laiko savo ekonominėmis, tarp kurių sienos lieka neaiškios. Norvegija siūlo sieną praveisti lygiai per zonų vidurį, kaip yra numatyta 1958 m. tarptautinėje konvencijoje. Sovietai siūlo pratęsti žemės sieną per jūras tiesiai į šiaurę. Norve-

gai savo žvejybos zona apsupo ir visą Špicbergeno salą. Toje zonoje visi turi laikytis Norvegijos žvejybos taisyklių, tačiau toji zona neapima visų jūros dugno resursų. Mat, pagal 1920 m. sutartį Špicbergen žemės turtus gali eksploatuoti visi jos signatarai (sovietai ten kasa anglis), tačiau 1920 metais niekas dar nesvajėjo apie jūros gelmių išnaudojimą ir tas klausimas buvo paliktas atviru.

Daugiau negu ūkiniai, toji visa sritis sovietams rūpi kariškai. Jų Atlanto vandenyno veiklai numatytas povandeninis ir kitoks laivynas yra sukoncentruotas Murmanske ir Archangelske. NATO narys Norvegija, žinoma, negalėtų jo sulaukyti, tačiau gali geriau sovietų laivyną sekti negu kas nors kitas. Sovietų aviacija beveik kas savaitę bando Norvegijos orienės apsaugos budrumą, paleisdama į jos erdvę savo žvalgybinius lėktuvus iki jiems kelią pastoja norvegų naikintuvai. Kol kas norvegai nerūpi karą išlaiko labai gerai. Sovietai, pavyzdžiui, visados stengiasi prie būstinių, kur abiejų valstybių pareigūnai susirenka aptarti pasienio problemas, pastatyti savo vėliavai aukštesnį stiebą negu norvegų. Norvegai tokiais atvejais atsisako kalbėti iki stulpas nėra suligintas.

***

Kalbant apie Eurokomunizmą keistai atrodo faktas, kad jo išpažintojai, tariamai atsisakydami revoliucijos,

neatsisako jo vardo. Į tą klausimą neseniai atsakė pats 'liberališkiausias' tarp eurokomunistų - Ispanijos kompartijos vadas Santiago Carrilo. Savo knygoje 'Euro komunizmas ir valstybė' jis aiškiai byloja:

'Mes negrįžtame į socialde mokratiją! ... Mes jokių būdu neatsisakome nuo galimybės paimti valdžią per revoliuciją, jei valdančios klasės uždarytų demokratinius kelius ir tokiu būdu sukurtų aplinkybes, palankias revoliucijai. (Ispanijoje tačiau) šandien yra galima iš diktatūros žygiuoti į demokratiją be prievartos.'

Eurokomunizmas, anot Carrilo, nenori sovietų jėgos padidėjimo nei sekti jų pavyzdį su vienos partijos sistema. Tai būsiąs nepriklausomas bandymas pasiekti tobulesnio socializmo, kuris teigiamai paveiks socializminių valstybių demokratinę evoliuciją.

Toji knyga pasirodė dar prieš rinkimus Ispanijoje. Tik po jų Maskvoje leidžiamas 'Naujųjų Laikų' savaitraštis Carrillo taip smarkiai užpuolė, kaip savo laiku Tito ir Mao. Ispanijos kompartijos CK tačiau beveik vienbalsiai užstojo savo vadą. Įdomu, kaip dabar pasisakys Italijos ir Prancūzijos kompartijos. Likimo ironija panorėjo, kad Carrillo yra daug galingesnis vadas savo partijoje negu jo prancūzų ar italų kolegos. Mat Ispanijos Kompartija ką tik išėjo iš pogrindžio ir yra stipriai disciplinuota. Tuo tarpu Italijos ir Prancūzijos kompartijos, seniai legalizuotos, yra mažiau drasingos ir vada turi skaitytis su atskiru atplaišu pažiuromis. Be to, komunistai Italijoje ir Prancūzijoje visą laiką varė propagandą, vaizduodami gyvenimą Rusijoje geresnį negu savo kraštuose. Anot Berlingerio, Italijos komunistų vado, ir 'Rusijos užsienio politika atstovauja tikrus žmonių interesus'. Dabar pasakyti, kad Sovietija iš tikro yra pragaras, Italijos ir Prancūzijos kompartijų vadais nėra kaip, jei jie taip ir manytu. Kartu reikia tačiau atsiminti, kad Carrillo, atsisakydamas sovietų pavyzdžio, savo idealu laiko ne Vakarų demokratijas, bet Ti to ir Mao, kurie paskiro žmogaus teises gerbia ne daugiau už Brežnevą.

***

Aiškindamasis, kodėl Eurokomunistai vis dėlto suda-

Kiek ir ko užtenka?

(Atkelta iš 1 psl.)

me dėl palyginti neskaitlingų lenkų raitelių nelikvidavimo. Ministeris teisinosi, kad pėsčias raito nepagausi. Šokome organizuoti savo kavaleriją. Su nostalgija prisimename savo šaunius gusarus ir ulonus, tačiau realiai žiūrinti jų amžius jau buvo pasibaigęs su pirmuoju pasauliniu karu. Prieš tankus ir kitus šarvuotus kavaleriją galėjo dar mažiau šauniai

rytų rimtą pavojų, jei būtų priimti valdžion, ECONOMIST samprotauja, kad tokių vyriausybių valdomi kraštai visų pirma pasisakytų už mažesnes išlaidas krašto saugumo reikalams, jie spaustų nusileisti sovietams derantis dėl NATO ir Varšvos paktų armijų sumažinimo. Prancūzų kompartija dabotų, kad nebūtų jokio ir 'neoficialaus' bendravimo su NATO, o Ispanijos komunistai nenori prisidėti prie NATO iš viso. Nepaisant paties Carterio ir Valstybės Departamento pažiūrų, sunku būtų įtikinti Kongresą ir Amerikos viešąją opinią, kad Amerikos kariai dar reikalingi Europoje. Ar gi tam, kad gintų vienus komunistus nuo kitų? Amerikos neizoliacionistai, kurie nori atitraukti JAV kariuomenę iš Europos, susilauktų daug tal-kininkų - konstatuoja savaitraštis.

Tool Makers
1st Class Machinists
Gear Department
Setup Man
Automatic Screw Machine
Setup Man

Immediate employment for qualified persons. \$600 an hour for TOOL MAKERS. \$5.00 an hour for MACHINISTS. Precision machine shops. Mississippi Gulf Coast. Outdoor recreation: golfing, hunting, fishing, water sports available year-round. Homes and apartments minutes from work place. Send resume or call to:

GULF COAST TOOL & DIE
P. O. BOX 7156
GULFPORT, MISS. 39501
CALL DAYS 601-896-5427
NIGHTS 601-388-2851 (27-29)

EXPERIENCED
TEXTILE MACHINE OPERATORS
Wanted for North Bergen, N. J. Must be willing to train in Passaic, N. J. Good salary & union benefits. Language no barrier.
HIGH VACUUM TECHNOLOGY
180 Dayton Ave.
Passaic, N. J. 07055
201-472-9790 (26-32)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
BRIDGEPORT OPERATORS
and
ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Retirees welcome.
Steady work. Union Scale, all fringe benefits. Apply to:
WESTWOOD TOOL CO.
81235 Weaver, Detroit, Mich. 48228 (23-29)

pasirodyti negu pėstininkai prieš raituosius.

Dabar panašus likimas ištiko ir didžiuosius bombonešius. Jų nuosmukis prasidėjo 1960 metais, sovietų nuo žemės paleistai raketai nu-mušus Gary Powers labai aukštai skrendantį U-2 lėktuvą. Dėl to buvo atsisakyta nuo naujo bombonešio B-70, kuris turėjo skristi taip aukštai ir greitai, kad to laiko naikintuvai negalėtų jo pagauti, o artilerija - pašauti. Kadangi greitas ir aukštas skridimas nebegalėjo padėti logiškai norėta išnaudoti faktą, kad labai žemai ir greitai skrendantį lėktuvą sunku susekti. Taip gimė B-1 koncepcija. Išleisus jo planavimui ir pirmųjų 4 lėktuvų statybai keturis milijonus dolerių, apsižiūrėta, kad tą patį uždavinį gali daug pigiau ir vikiau atlikti skrendanti bomba, kaštuojanti tik vieną milijoną dolerių, t.y. šimtą kartų mažiau negu B-1 bombonešis. Tas bombas iki pasienio galėtų nukraidinti se nieji B-52 bombonešiai ir net komerciniai lėktuvai, kaip B-747. Žinia, ir jų pritaikymas tom skrendančiom bombom nešti nėra pigus. Skaičiuojama, kad tuo būdu galima būtų sutaupyti tik 20% 244 B-1 lėktuvų pastatymui reikalingų 25 milijonų dolerių. B-1 masinę statybą galima būtų pradėti jau dabar, skrendančių bombų spartesnė statyba ir B-52 modernizavimas ar komercinių lėktuvų pritaikymas jų 'nešimui' dar reikalauja kelių metų planavimo. Tas laiko skirtumas ir buvo bene svarbiausias B-1 šalininkų argumentas.

Už tat Carterio toks sprendimas leidžia spėti, jog jis su greito karo pavojumi nelybai skaitosi, dar esą pakenkamai laiko 'skrendančių bombų' išvystymui ir patobulinimui, kad išlaikyti 'teroro balansą', kuris pradėjęs krypti sovietų naudai.

Iš viso, sovietai šiuo laiku daugiau galvoja apie Vakarų sparnų apėjimą negu frontalinį puolimą. Taip samprotauja NATO vyr. vadas gen Haig. Sovietai iš tikro yra išvystę nepaprastai didelį spaudimą į norvegus, bet tie kol kas labai narsiai laikosi šimtą kartų galingesnio prieš akivaizdoje. Simo Kudirkos istorija šiaurės vandenyn ne pasikartojo daug geresniais bėgliui rezultatais (žiūr. Apžvalga).

Labai neaiški yra Jugoslavijos ateitis Titui mirus. Atrodo, kad dabar sovietai turi planą Jugoslaviją suskaldyti į atskiras tautines valstybes ir taip gauti priejimą į Adrijos jūrą. Toliau į pietus abipusė neapykanta nedaug naudos atneša NATO sąjungai iš graikų ir turkų. Žodžiu dar yra daug pasaulyje vietų kur galima laimėti naujas pozicijas ir be naujų ginklų. Už tas sunku vertinti atsisakymą nuo B-1 bombonešio vien techniškai ar finansiškai. Būtų bloga, jei tai JAV priešai ir draugai paskaitytų pakartotiniu įrodymu, kad amerikiečiai nenori kovoti.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

BENDRADARBIAVIMO KELIJE...

DAILĖ, DAILININKAI, SOVIETINIAI MUZIEJAI

Bendradarbiavimo sąvoka skiriasi nuo bendravimo sąvokos: talkos arba talkininkavimo momentu, kuris akivaizdus bendravime. Bendravimas turi tikrai pažintinę vertę, be talkos užmačios.

Šios skirtybės apčiuopiamai ryškios kūrybinėje sferoje. Bet kuri talka sovietinei įstaiga, kad ir kaip užmaskuota kultūrinės, kūrybinės ar humanistinės veiklos skraiste, yra, vis dėlto, bendradarbiavimas su Lietuvos valstybės priešu.

Sovietinės propagandinės įstaigos rūpestingai skelbia tokio bendradarbiavimo faktus, pailiustruodami pavardėmis. Tokius bendradarbiautojus sovietai pagrįstai laiko Trojos arkliais savo priešo stovykloje. Juk ne iš nuoširdaus pasitenkinimo, bet dėl propagandinio triuko, neseniai, kaip pagal gautą iš viršaus įsakymą, pabiro bendradarbiavimo faktai... iš Lietuvos TSR dailės muziejaus fondų veiklos. Tas muziejus turi septynias filiales kai kuriuose miestuose (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Palanga...). Dailės kūrinių ekspozicijoms kiekvienam muziejui įprasta tvarka. Kaip kiekvienas tokios paskirties muziejus, šis muziejus turi "fondus". Taip sovietiniame žodyne vadinama muziejaus ekspонатų saugykla. Ten kraunami dailės kūrinių, kurių dėl tam tikrų priežasčių muziejus nerodo. Taip penkiasdešimt metų centrinuose sovietų muziejuose dūlėjo prancūzų impresionistų drobės, pripažintos nerodytinomis, nes impresionizmas esąs kapitalistinis menas! (Dabar tuos kūrinius sovietai už dolerius rodo vakaruose).

Lietuvos LTS dailės muziejus kasmet vis daugiau ekspонатų krauna į savo fondus. Kūrinių skaičius priartėjo prie astronomiškos skaitlinės — 100,000 saugykloje "marinuojamų" dalykų. Per tris okupacinius dešimtmečius krašte nepastatė naujų muziejinių patalpų. Tenkinasi senais bažnytiniais pastatais, absoļučiai nepritaikintais dailės parodomis. Tai, aišku,

taip pat verčia pareigūnus kalti vis daugiau lentynų "fondų pašiurėse".

Tai tokia yra sovietinių "fondų" pertekliaus padėtis. Išvija neliko nepastebėta tų "fondų" papildymuose. Dailininkai išveiviai, lygiai ir reti kolekcionieriai, aukoja muziejui dailės objektus. Šis aiškus bendradarbiavimas, reikia pasakyti, turi praktiško patriotinio momento savybes. Gal būt kolekcionieriai, nebeturėdamas sąlygų, nori, kad dailės objektas liktų tėvynės teritorijoje, kad ir ant saugyklos lentynos. Dailininkas stengiasi "pašildyti" savo vardo prestižą, bet kuria kaina įsibrauti į bendro lietuvių dailininkų sąrašo masę, pamiršdamas, kad ok. Lietuvoje savi yra tikrai "tarybiniai", o atklydėliai, sveikinimo valandoms pasibaigus, "primirštami", spaudoje neaptariami, slepiami į muziejinius "fondus". Visa tai nėra tušti, "išveiviki" priekaištai, bet tikroviški dalykai. Gal būt, tie "fondai" kada nors ateityje paliks kitoms generacijoms stebėti. Tokios tad ir gali būti "bendradarbiautojų" viltys.

Iš propagandinės sovietinės spaudos, skirtos išveivijai erzinti, pareigūnai tapšnoja per petį Vakarų Vokietijos gyventojams Mykolui Žilinskui ir Leonui Blinkai padovanojusiems vertingų dailės objektų. Propagandinė spauda džiaugiasi, kad kai kurie dailininkai išveiviai net aktyviai bendradarbiauja su Dailės muziejumi, su ekspozicijų organizacijomis.

Propagandiniai šaltiniai mini, kad saugyklą papildė A. Galdiko, A. Varno, V. Jonyno, A. Valeškos, P. Puzino, T. Valiaus, V. Rato, Petravičiaus kūrinių. Nors tų išveivių dailininkų darbai, jų gyvenamasis kūrybinis periodas, ir vis dar atkakliai neaptariami spaudoje, jų įvardinimo faktas rodo, kad jų vardai, dar prieš dešimtmetį buvę tabu, jau nebe tabu. Gal būt per muziejinius fondus, iš saugyklių pašiūrės, vienas kitas pakliūs į parodų salę. Reikia

Savitarpinė tolerancija ir talka...

(Atkelta iš 1 psl.)

visų Sąjungos narių parama išskels problemas, patikslins sprendimus. Esant tokioms prielaidoms, jokie uždaviniai nebus per stambūs, jokie darbai nepasirodys per sunkūs. Tai mano prognozė ateičiai, iš esmės aptariant valdybos ryšį su skyriais ir pavieniais nariais.

— Kaip įvertinate tokių įdomų faktą, kad Sąjungos valdyba įkurdinta Los Angeles mieste? Ar tai nesudarys specifinių problemų tvarkyti iš tolo, susisiekti, susižinoti, pagauti laiku eventuales stambesnius įvykių momentus?

— Tiesa, esame atokiausi nuo pagrindinių ir stambiausių lietuviškų telkinių. Juk Chicago, Clevelandas, New Yorkas, Philadelphia visad laikomi pagrindiniais Amerikos lietuvių telkiniais. Savaime suprantama, kad atokumas gali sudaryti tam tikrų sunkumų. Bet gyvenant modernios civilizacijos laikotarpyje, geriems norams esant, esu tikras, kad pasitaikusias kliūtis lengvai nugalėsime. Šiais laikais komunikacija nuostabiai naikina atstumus.

Antra vertus: juk Los Angeles netoliau nuo New Yorko, kaip tas New Yorkas nuo Los Angeles!

— Kaip įvertinate įvykusį Seimą? Ar jis rado sprendimų susidariusiems klausimams? Kaip vertinate Seimo nuotaikas?

— Per tas dvi dienas Seimas, vyriausias Sąjungos tvarkymosi organas, susirenkas kas dveji metai, pademonstravo savo organizacinį brandumą. Buvo matyti, kas Sąjungos veikla vyksta vienodai darniai ir Sąjungos centre ir skyriuose. Teko nuoširdžiai pasidžiaugti našiai atliktais buvusios valdybos darbais vient tik dviejų metų bėgyje.

Seimo darbotvarkėje buvo daug nūdienių problemų, esminių problemų, apstu spręstinių klausimų. Seimas diskutavo darbotvarkės medžiagą su giliu dėmesiu, erudicingai, padarė reikšmingų nutarimų specifi-

gi tikėti, kad pradės statyti patalpas muziejams, nesitenkins senų desakruotų bažnyčių sienomis.

Bendradarbiavimo kelias yra vieniems patrauklus, kitiems klampus, bet kiekvienam sunkus, sklidinas skaudžių apsisprendimų. Lengvapėdišku mas tame kelyje panašus į vietnamišką vilkduobę. Istorijos teismas, kaip rodo istorijos pamokos — bešališkas, bet ir negailėstingas.

Liucija ir inž. Antanas Mažeikos.

L. Kanto nuotr.

niais reikalais, kūrybingai nusagstė gaires tolimesnei veiklai.

Seimas praėjo jaukioje didelės susirinkusios šeimos nuotaikoje. Jis buvo darbingas, parodęs daug našios iniciatyvos.

Už Seimo sėkmę gili pagarba ir nuoširdi padėka priklauso buvusiai ALT S-gos valdybai ir rūpestingiems Seimo šeiminkams, ALT S-gos Philadelphijos skyriui.

Seimo organizavimas ir pravedimas buvo be priekaišto.

— Kokių būdu numatote vykdyti bėgamuosius Sąjungos uždavinius? Kokį tam tikslui pasirenkate metodą?

— Visų pirma tai asmeninis kontaktas. Jis turi būti primatas. Mano giliu įsitikinimu, vien tik aplinkraščiais ir raštais iš centro į skyrius, glaudžių ryšių nesukursi. Savaime aišku, korespondavimo neišvengsi. Tad tarpusaviems asmeniškiesiems ryšiams bus skirta daug dėmesio, jiems priduodama daug reikšmės. Esu tikras, kad tuo metodu veikiant, sulauksime talkos ir iš buvusių Sąjungos vadovybės asmenų, iš Tarybos narių, iš pirmininkų. Jie visi patyrimu turtingi ir palankūs.

Seimo metu man teko susitikti su daugelio vietovių pirmininkais bei Seimo atstovais. Jie visi pritarė asmeniškų kontaktų metodui. Jie visi pažadėjo dirbti glaudžiai bendradarbiaudami.

Narių visumoje gali glūdėti daug našių projektų, sumanymų, sugestijų, korektūrų. Visa tai neretai spontaniškai išaiškėja diskusijose, per pokalbius. Sudėtingą problemą rutuliuojant prieinamas jos šiuolai-

kinis išsprendimas. Pagaliau, juk ir Seimo pobūdis, kaip pavyzdys, siūlo mums tokį betarpišką, asmenišką bendravimo būdą dažniau naudoti.

Tai nūdienos bėgamųjų įvykių pagavimas ir jų neatidėtas gvildinimas.

— Kokioje pozicijoje sustoja Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga su savo spauda, su Vilties draugija, su platesniais spausdinto žodžio projektais?

— Per šešiasdešimt metų Dirva buvo, tebėra ir užtikrinu, bus tautinės minties gaivintoja, puoselėtoja, tautinių idėjų kelėja. Dirva įrėžė plačiausią vagą mūsų visuomeninėje, kultūrinėje ir ideologinėje sferose. Tai spaudinys, be kurio neįmanoma vaizduotis tautinės minties sąjūdį.

Naujoji Sąjungos valdyba pasiryžusi teikti Vilties draugijai, kuri Dirvos leidėja, Dirvai, Dirvos redaktoriui, visokeriopą paramą ir talką.

Kaip mitologinis, liepsnų neįveiktas paukštis Feniksas pakilo iš pelenų, taip Dirva atkuto po pragaištingo gaisro. Dabar ji užtikrintai žengia visad sunkiais lietuviškos spaudos egzilyje keliais. Ji brandžiai ir kūrybingai vertina gyvenimo faktų ir politikos raizginius ir pristato juos patvyrusių bendradarbių rašiniais, vertinant reiškinius iš lietuviško, patriotinio matymo punkto.

Stengsimės aktyviai remti Naujosios Vilties žurnalą, kurį santalkos būdu leidžia ALTS ir Lietuvių studentų tautininkų Korp! Neo-Lithuania. Žurnalas užėmė platų kultūrinį bei visuomeninių temų barą. Per Sąjungos padalinius stengsimės garsinti žurnalą (Nukelta į 4 psl.)

Savitarpinė tolerancija ir talka...

(Atkelta iš 3 psl.)

lą, didinti jo tiražą, sudaryti jam palankesnes leidybos sąlygas, skleisti žurnalą plačioje skaitančioje visuomenėje.

Dėsime visas pastangas, kad netrukus dienos šviesa išvystų Tautinio sąjūdžio istorijos veikalas "Tautinės minties keliu". Tas veikalas jau parengtas spaudai. Tai didžiųjų pastangų ir nenuilstamo darbo vaisius. Tai sutelktinis buvusios ALT S-gos pirmininkės E. Čekienės vadovavimo ir profesoriaus dr. J. Puzino darbas. Ši masyvų veikala, kuris jau baigiamas rinkti, esame užsibrėžę netrukus išleisti.

Numatome, kad pajudės ir kitų knygų leidyba. Tačiau apie tai pakalbėsime kiek vėliau, kai būsime šiek tiek daugiau apsilę ir veiklon įsibėgėję.

— Bendrinei lietuviškai patriotinei veiklai išeivijoje gyvybinės svarbos turi santalkos pobūdžio darbai, visiems siekiant bendrų tikslų. Kai du stos, visados daugiau padarys — toks principas! Kaip vertinate Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos bendradarbiavimą su Amerikos Lietuvių Taryba, su Vyriausioju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu? Kaip vertinate Amerikos lietuvių tautinės sąjungos ryšį, dargi, su jaunimu, šiuo atveju, su tautine studentiška organizacija, su Korp! Neo-Lithuania?

— Kaip žinia, ALT S-ga atstovaujama VLIKe per Lietuvių Tautinį Sąjūdį. Gi ALToje ALT S-ga yra viena iš pagrindinių organizacijų. Amerikos Lietuvių Taryboje ALT S-go reiškiasi per savo skirtus atstovus.

Laikydama šias išeivijos raktines politines organizacijas itin svarbiomis, ALT S-ga visomis jėgomis jas remia. Kartu ALT S-ga skatina visus Amerikos lietuvius telktis aplink šiuos plačios apimties veiksmus.

VLIKą ir ALTą mes stengsimės remti ir stiprinti. Šiose jungtinėse, šakotose organizacijose glūdi garbinga praeitis, sunkmečių bėgyje įrodytas jų ištvermingumas ir jaučiamas didelis jų potencialas ateityje laisvės kovai vesti.

Lietuvių studentų tautininkų Korp! Neo-Lithuania yra ideologinė akademinė organizacija. Jos garbingas šūkis "Pro Patria" ir veiklos bei elgesio dėsnis "Salus Patriae Suprema Lex", ryškiai nusako organizacijos prigimtį ir veiklos gaires.

Savo tvirtomis tradicijomis dar iš Nepriklausomos Lietuvos laikų, būdama seniausia akademinė lietuvių studentų korporacija, Neo-Lithuania ir šiandieną, savo vidiniu susiklausimu ir savo neklaidžiuoju tarp ideologinių laikmečio miglų, yra

stipriausia patriotinė organizacija akademinio jaunimo tarpe. Mūsų santykiai su ja paremti principu: "lygus su lygiu". Tvirtos ir mūsų viltys, kad jaunieji neolituonai-nės, baigę aukštuosius mokslus našiai įsijungs, veiksmingai stos į lietuvišką, tautinį, kultūrinį, visuomeninių ir politinį darbą.

Šitas jų įpareigojimas glūdi faktė — jie dalyvauja organizacijoje, labai artimoje ALT S-gai. Tai bendri idealai.

Visam tam juos paruošia ALT S-gos idealų pažinimas, veiklos pavyzdys ir siekių tapatumas.

— Kaip vystosi ALT S-gos santykiai su kitomis politinėmis lietuvių išeivijoje grupėmis — ar numatomas tam tikras ekumenizmas, galimybę veikti vieningai, kartu, pečius kietai suglaudus? Gal būt tas idealas tolima iliuzija ir pramatomos neįveikiamos kliūtytys?

— Esame giliai įsitikinę, kad visų lietuviškų politinių bei patriotinių organizacijų tikslas išeivijos gyvenimo sąlygose turėtų būti nekinčiamai identiškas: kovoti, aukotis, dirbti siekiant besąlyginės laisvos Lietuvos, laisvės lietuvių tautai, Lietuvos valstybei.

Grupių arba organizacijų tarpe natūralu skirtis, kaip tai priimta demokratijoje, siekiu atspalviais, veiklos metodais, bet ideologinis patriotinis primatas išlieka vienodas. Tai Lietuvos laisvė. Todėl iš viso ne taip jau reikšmingi formalūs kliūviniai, kad negalėtumėm susitarti ar nesutiktumėm pečių suremti itin reikšmingomis valandomis. Tad savitarpinė vienas kitam tolerancija, ir net žūt būtinė talka, ir bus visad mūsų veiklos bei susitarimų baza.

Mesėjome ir eisime bendrame lietuviškame patriotiniame fronte kaip lygūs su lygiais ir kartu po bendrą Lietuvos išlaisvinimo vėliavą.

— Kaip Jūs žiūrite į bendravimą su tautiečiais, kurie įkalinti okupuotoje Lietuvoje? Ar toleruojate privačius su jais ryšius? Jungtines ekskursijas iš Tėvynės ir į ją? Kokią turite nuomonę apie okupuotos Lietuvos menininkų gastroles išeivijos kolonijose? Jūsų nuomonė apie vis tebe linksniuojamus, ypač dabar vasaros atostogų metu, lietuvių kalbos kursus, atkakliai organizuojamus prie Vinco Kapsuko vardo universiteto Vilniuje?

— Kaip tik šis opus klausimas ir vėl gaivališkai iškilo Seime. Jam spręsti skirtas atidus dėmesys, nes ta tema vis jautriai dirgina ma sovietų spaudoje. Soviet-

tai stengiasi baltinti kursų veikimą, suslėpti bet kokias propagandines aspiracijas. Tai išduoda jų suinteresuotumą tais kursais. Seimas, apsvairstęs tą problemą, liko prie 1963-iais metais ALT S-gos St. Louis Seime priimto nutarimo. Tą savo nepakitusių nutarimą Seimas paskelbė Dirvoje. Nutarimas skamba taip: "Seimas randa, kad lietuvių studentų vykimas į vadinamąs lituanistinius kursus Vilniuje ir vaikų vežiojimas į okupuotos Lietuvos pionierių stovyklas yra žalingas to jaunimo teigiamo nusistatymo ugdymui laisvos Lietuvos atstatymo reikalui, griežtai pasisako prieš tokių kelionių organizavimą ir organizatorius."

Demokratijos sąlygose tai yra įtikinanti apeliacija į tą išeivijos mažumą, kuri galvoja kitaip, kaip mums rodo patriotizmo savisaugos instinktas. Mes esame tvirtai įsitikinę, kad kolektyvinis bendravimas su okupanto klasta, kurią okupantas eksportuoja į išeiviją po meno, mokslo ar muzikos kaukėmis, yra ne kas kita, tik pasalu smūgiai į politinės išeivijos principingumą be kompromisų kovoti dėl Lietuvos laisvės.

Juk dažnai mažas kompromisas ilgai atneša didelę žalą kovoje dėl idealo ir laisvės.

— Kokie, Jūsų nuomone, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos santykiai su Amerikos Lietuvių Bendruomene?

— Tautininkai, individualiai, buvo vieni pirmųjų, kurie aktyviai įsijungė į Amerikos lietuvių bendruomenės organizavimą, visaip propagavo Bendruomenės idealą, jos siekius ir naudą, jos kultūrinio veikimo bei lietuviško švietimo galimybes.

Štai ir dabar daug tautininkų dirba vadovaujamoje JAV LB-nės pozicijose. Aš pats buvau dviem kadencijoms išrinktas JAV LB Vakarų apygardoje tarybos nario pareigoms. Tad tautininkų pritarimas bendruomenės idėjai neabejotinas. JAV LB daug nuveikia ir gali nuveikti.

Jokia, tačiau, paslaptis, kad šioje bendrinėje organizacijoje yra šiokių tokių nesklaidumų. Už tat šis Seimas, tardamasis dėl JAV LB-nės reikalų, priėjo nuomonės, kad reikėtų atstatyti vieningumą. Seimas kreipėsi į ALT S-gos narius, kviesdamas juos ta kryptimi derinti savo veiklą.

— Žinau, kad Jūsų dalyvavimas lietuviškoje veikloje šakotas ir ištvermingas. Kaip visą tą pareigų visumą detalizuoti?

— Esu ilgametis Tautinės Sąjungos darbuotojas,

veikiau įvairiose pareigose. Los Angeles skyriuje daugelį kartų buvau valdybos pirmininkas, esu ALT S-gos tarybos narys, Vilties draugijos vicepirmininkas, neolituonai, Lietuvių tautinių namų Los Angeles'e pirmosios valdybos narys ir nuolatinis valdybų narys, Lietuvių kredito kooperatyvo pirmosios valdybos narys bei nuolatinis valdybų narys, Amerikos lietuvių bendruomenės dviejų kadencijų (6 metai) tarybos narys, ALT Los Angeles skyriaus valdybos vicepirmininkas, ilgametis skautas (skautavimo stažas — 51 metai), skautininkas.

— Mus supa sūkuringas gyvenimas, kuris iš mūsų reikalauja daug pastangų išlaikyti savo pozicijas, tad kokia Jūsų nuomonė apie bėgamuosius lietuvių išeivijos poreikius? Kurios aštrėjančios problemos itin aktualios? Kur glūdi ištvermės laidas? Kokios prognozės, kad ir netolimai ateičiai? Visa tai, aišku, ribojama lietuviško lauko ribose.

— Jau trisdešimt šešeri metai visomis priemonėmis kovojame dėl Lietuvos laisvės atstatymo idėjos, stengiamiesi, kad tik būtų ta idėja gyva, gryna ir viltinga. Tai atkakli politinė kova su okupanto mūsų skaldymo strategija. Garsiname kita taučių tarpe Tėvynės laisvės bylą. Dedame visas pastangas išlaikyti lietuviuose sąmoningą lietuviškumą, kad tas sąmoningumas būtų stipri tautinės ir politinės išeivijos reikšimosi bazė. Tai sunki ir ilga kova. Jos pabaigos ir jos triumfo, deja, dar nematyti. Mus atakuoja prailgusio laiko problema.

Tai retėjančios vyresniosios, ir darbais taip našios, kartos eilės.

Tad vienas pagrindinių dabar mūsų veiklos uždavinių yra susirūpinimas papildyti retėjančias mūsų eiles vis naujomis, gaivalin-

gomis jėgomis. Ši pareiga, tokia gyvybinga mūsų esminiam reikalui, atitenka visoms lietuviškoms grupėms. Dėkime visas pastangas, kad mūsų sūnūs ir dukros, ir vaikaičiai, jungtųsi bendron lietuviško pastato statybon. Kad vieną išvirtusį stulpą pakeistų keli kiti, jauni, lietuviškai sąmoningi ir stiprūs.

Mūsų išeivijai pradėjo smarkiai kenkti nauja ir vis stiprėjanti nelaimė. Tai iki šiol sandarių lietuviškų kolonijų byrėjimas. Žmonės keliai iš senų gyvenviečių, išvyksta, išsibarsto, neapsigyvina kompaktiškoms kolonijoms. Todėl labai susilpnėja iki šiol aktyvūs lietuviški telkiniai.

Į šią būdingą šiai dienai problemą ALT S-ga ketina atsakyti stipriomis pastangomis burti lietuvių jų naujose gyvenvietėse, steigti ten savo naujus skyrius. Tokioms sąlygoms esant itin didelės reikšmės įgauna mūsų spauda.

Vienas esminių veiklos siekių yra planingas veikimas, numatant ilgą perspektyvą ir logišką pastovumą. Tada bėgamieji įvykiai, kad ir staiga mus užklūpe, nesudarys sunkumų. Organizacijos gyvavimą reikia grįsti ilgų distancijų pramatymu. Ištvermės laidas yra apsisprendimas visad būti aktyviais.

★

— Savo ir Dirvos skaitytojų vardu reiškiu Jums, Pirmininke, padėką už Dirvai suteiktą platų ir turiningą pasikalbėjimą.

EXPERIENCED FIXERS WANTED

Large diameter knitting machine mechanics needed. Plenty of overtime, excellent fringe benefits, steady work assured. Double knit background a definite asset.

CONTACT ED. HERRING

AMTEX, INC.

P. O. BOX 1475
CLEVELAND, Tenn. 37311
615-479-5491

(23-29)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

KŪRYBA IR MOKSLAS

SUKLASTOTAS KETURAKIS IR JO RAŠTAI

BIRUTĖ VILKUTAITYTĖ-GEDVILIENE

(2)

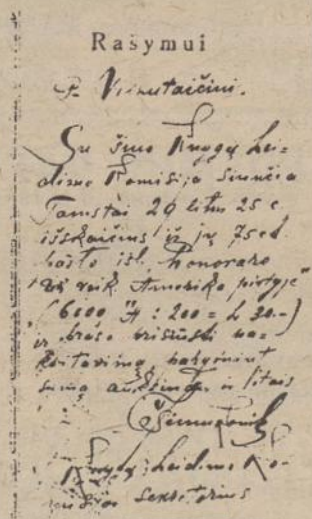
Kad ši V. Kuzmicko paruošta Keturakio "Rinkinių raštų" knyga yra didžiausias suklastojimas mūsų literatūros istorijoje, gali paliudyti, kad ir toks lengvai sugriaunamas kaltinimas: "Juozas Vilkutaitis, kol buvo gyvas J. Jablonskis, publicistas Adomas Grinevičius-Jungas (1845—1933) ir kiti asmenys, gerai pažinoję velionį jo brolių Antaną, jokių pretenzijų į komedijos "Amerika pirtyje" autorystę nereikšė, laikėsi atokiai nuo buržuazinės Lietuvos kultūrinio gyvenimo ir, savaime suprantama, nieko nerašė. Jis pastebimai suaktyvėjo, išmirus Antano Vilkutaičio kartos žmonėms, pasimiršus spaudos draudimo laikų atmoosferai". Kaip matysime, čia V. Kuzmickas visuose punktuose smarkiai prašovė į šoną, kadangi:

1) J. Jablonskiui dar gyvam besant 1921 metais, švietimo Ministerija, leisdama Keturakio "Amerika pirtyje" ketvirtąją laidą, kreipėsi į autorių Juozą Vilkutaitį, prašydama tam sutikimo, gi šią laidą redagavo ne kas kitas, o tas pats J. Jablonskis, kuris ir 1894 metais Keturakio rankraščio kalbą paruošė pirmajai spaudai. Kadangi ketvirtąją laidą buvo numatyta grynai mokyklų reikalui, tai ir autoriaus honoraras buvo daugiau tik simboliškas, bet tas honoraras buvo sumokėtas autoriui Juozui Vilkutaičiui. Štai foto kopija pašto perlaidos, siunčiant tą honorarą:

Ji taip skamba: P. Vilkutaičiui. Su šiuo Knygų Leidimo Komisija siunčia Tamstai 29 litus 25 c. išskaičius iš jų 75 ct. pašto išlaidoms honoraro už veikalą "Amerika pirtyje". (6000 "A: 200 = L. 20.—)

ir prašo prisiųsti pakvitavimą, pažymint sumą auksiniais ir litais." Pasirašė J. Šimukonis. Knygų Leidimo Komisijos sekretorius.

2) Kadangi publicistas, kunigas Adomas Grinevičius-Jungas buvo brolių Vilkutaičių dėdė, tai jis geriau už visus kitus žinojo, kad Juozas parašė "Amerika pirtyje", kadangi perskaitęs pirmą jo laisvai išlenkų kalbos verstą apsakymėlį "Kas kaltas", jis pats ragino Juozą toliau rašyti. To pasekoje — vaizdelis iš tikro atsitikimo Gulbiniškiuose — "Gaisras" — dėdės kun. Ad. Grinevičiaus dėka pateko į Amerikos "Vienybė Lietuvinkų" laikraštį 1892 m. Jų santykiai nenutrūko ligi paskutinių dėdės A. G. gyvenimo metų, kuomet jis paskutinį kartą mus aplankė Prienuose, besigydydamas artimame Birštono kurtorte.

3) Jeigu, anot V. Kuzmicko, Juozas Vilkutaitis prieš 1939 metus jokių pretenzijų į "Amerika pirtyje" nereikšė, tai kodėl jam buvo sumokėtas honoraras? Kodėl jis buvo iškvieistas (net specialiai jam atspausdintu pakvietimu), 1909 m. į Vilnių kur vyko dešimties metų sukaktuvinis "Amerika pirtyje" spektaklis? (Ta proga "Vilniaus žiniose" Nr. 22, buvo idėtas ilgokas dr. K. Griniaus straipsnis apie autorių Juozą Vilkutaitį Keturakį). Kaip V. Kuzmickas gali paaiškinti Juozo V., kaip autoriaus Keturakio, dalyvavimą Senapilėje (Marijampolėje) ir Kaune suruoštuose, jau viešuose, Amerika pirtyje spektakliuose 1905 metais, vos tik pora metų po brolio Antano mirties, kuomet visi šioje knygoje išvardinti Antano draugai buvo sveiki, gyvi ir didžiausi to meto veikėjai, o spaudos draudimas tiksliai tais pačiais metais buvo panaikintas? Ar protingas žmogus galėtų patikėti, kad paprastas kaimietis, atvažiavęs į vaidinimą, prisistatė save autoriu, ir visi Suvalkijos veikėjai jam pritarė, kadangi ir teisininkas P. Leonas ir vėliau dr. K. Grinius šoko jo autorystę ginti spaudoje, kuomet 1903 m. Amerikoje, "Vienybė Lietuvinkų" Nr. 44 laikraštyje, pasirodė inž. Antano Vilkutaičio nekrologas? Jame, nežinomas korespondentas (Darbininko slapyvardžiu pasirašęs), matyt, grynai per apsiriki- mą priskyrė Keturakio slapyvardį (o tuo pačiu ir jo darbus), inž. Antanui, vien tik dėlto, kad pastarasis labai gyvai bendradarbiavo savo publicistika "Vienybėje Lietuvinkų", kur buvo patekęs ir vienintelis Juozo V. Keturakio apsakymėlis "Gaisras".

V. Kuzmickas paprasčiausiai meluoja, sakydamas, kad nei pasirodžius Darbininko "nekrologui, nei vėliau niekas nė nebandė neigti jame išdėstytų faktų." Betgi paskaitykime ką rašo teisininkas P. Leonas, (1908 m. "Vilniaus žinios" Nr. 44):

Gerbiamasis p. Redaktoriau,

"Vilniaus žinių" N-je 34 (872) p. žiemkintis komedijos "Amerika pirtyje" autorium skaito mirusį inžinierių Antaną Vilkutaitį. TAI KLAIDA, KURI MAN TEKO PATAISYTI DAR KELI METAI ATGAL UŽSIENIO SPAUDOJE. Autorium šito veikalo yra a. a. Antano Vilkutaičio brolis, kurio vardo aš dabar neatsimenu ir kuris tebegyvena Gudelių parapijoje, Balbieriško valsčiaus, Senapilės pav. Kuomet "Amerika pirtyje" buvo pirmą kartą pastatyta ant scenos Kaune ir Senapilyje, teatran buvo atvykęs ir jos autorius, apie ką savo laike buvo rašyta laikraščiuose. APART TO iš gyvo pasikalbėjimo su tebegyvenančiu Vilkutaičiu aš žinau, kad jis tos komedijos autorius. Pažinau a. a. An-

Gerbiamasis p. Redaktoriau,

taną Vilkutaitį ir manau, kad jis neturėjo tam tikros kibirkšties, kad parašyti tokią komediją. Aukštai gerbdamas a. a. Antano Vilkutaičio atmintį ir labai brangindamas jo darbštumą ir nuopelnus prieš mūsų visuomenę, aš manau, kad mums pridera žinoti, ką jį saisi yra padaręs. Jo paties veiksmo mūsų tautos naudai užtenka, idant jo neužmirštume. Bet suum cuique". Netrukus, tame pat laikraštyje Nr. 46, labai panašų pareiškimą padarė ir dr. K. Grinius.

Svarbi V. Kuzmicko klaida yra, kad savo knygoje jis visiškai nuslepia Lietuvoje pasirodžiusį ("Varpe" Nr. 9) inž. Antano V. nekrologą 1903 m., kur žymus varpininkų veikėjas dr. K. Grinius (Tolimasis), nieko net ir neužsimena apie "Amerika pirtyje", ar kitą kokią Antano grožinę kūrybą, nors aprašo jį kaip inžinierių, publicistą, vertėją, bendradarbį ir lietuviškos spaudos rėmėją, didelį patriotą ir darbuotoją.

Taigi, kas geriau galėjo žinoti apie Lietuvoje pasirodžiusios "Amerika pirtyje" autorystę — ar Amerikoje gyvenantis korespondentas Darbininkas ir Petrapilio bibliotekoje dirbantis S. Baltrušaitis, ar Suvalkijos veikėjai ir spaudos žmonės, kaip teisin. P. Leonas ir dr. K. Grinius, pažinoję abu brolius Vilkutaičius ir iš paties Juozo girdėję jį esant autoriumi? Nei vienas V. Kuzmicko "liudininkas" negalėjo padaryti tokio pareiškimo, bet vis dėlto V. Kuzmickas ge-

(Nukelta į 6 psl.)

PIRMOSIOS GYVENIMO DIENOS BRAZILIJOJE

FELIKSAS RALICKAS

(2)

Dabar sako, parodysime kaip dirbti. Liepė pakloti vieną maršką iš vienos pusės medelio, o kitą iš kitos pusės. Klojame, betgi, gaila tokios švarios ir naujos marškos tepti, tokia žemė, kažin kas išsitarė, ką padarysi, mat taip turi būti — paklojome ir purvinomis kojomis užlipome ant marškų. "Fiskalas" dabar liepė braukti rankomis per šakas, kurios buvo apkerę kavos uogomis. Braukiame, rankos jaučia kažin kokią aštrų niežtėjimą nuo sausų šakų. Bet nėra laiko skųstis. Kai iš apačios ir kiek pasiekėme aukštai užbaigėm braukti, tada ilpė pasistatyti kopėčias ir baigti nurašyti nuo medžio viršūnės. Po keliolikos minučių mes penki žmonės kaip iš pypkės nuvalėm medelį. "Fiskalas" paliepė eiti prie kito ir t.t. ir nuėjo prie kitų.

Aš girdėjau, kad esą gyvačių susirangiusių po kavos medžiais. Taigi, kai pirmąjį medį užbaigėm rašyti, tuojau atsидūriau prie antrojo ir pakėliau šakas su dviem pagaliais, stropiai apžiūrėjau. Gyvatės po šituo nėra. Surikau. Stropiai paklojome marškas ir vėl pradėjome braukti kavos grūdus, marškos jau liko nešvarios ir jų apačia jau buvo visai raudona. Šale mūsų eilės raškė kavą trys juodi žmonės; vienas senis ir dvi jaunos mergaitės. Kuomet mes jau penktą medelį baigėm nurašyti, jie tik priėjo prie antro; kuomet mes pradėjome rašyti šestą, jie jau buvo greta su mumis, o kuomet mes pradėjome

rašyti septintą, jie, kai aš suskaičiau buvo ties tryliktu medžiu. Kas čia gali būti? stebėjomės: mes penki, o jie trys, jie daug paskiau pradėjo, pavijo ir jau aplenkė mus, gal ateis laikas kad ir mes galėsime taip bėgti. Kai jau buvome nuraškę keliolika medelių mūsų marškose jau juodavo gerokai kavos grūdų ir nebebuvo taip lengva ją pernešti nuo vieno medžio prie kito. Atėjo "fiskalas" ir kažin ką kalbėdamas, pasiėmė rėtį prisėmė jį kavos grūdų nuo marškų ir patogiai atsistojęs išmetė visus grūdus viršun į orą, ir paskui, kai krito atgal, jis juos visus sugavo į rėtį. Aš nuostabiai seku tą jo nepaprastą fokusą. Mačiau, kai grūdai pakyla į orą ir iš jų tarpo išsiskiria lapai ir sausų šakelių nuotrupus ir atsiskyrę krinta toli į šalį nuo sieto, ir po tokių kelių pakartojimų sietė buvo švarūs kavos grūdai, nei vieno lapo, nei vienos šakelės... "Fiskalas" paėmė maišą, supylė ir, man duodamas rėtį ženklui rodė, kad aš tą patį pakartočiau. Paėmiau sietą, atsiklaupęs prisėmiau kavos grūdų, atsistočiau ir dar išskėčiau koją, kad patogiau būtų, atsidu-sau ir išmečiau aukštyn visus grūdus. Išlėkė visi grūdai į orą ir krito atgal, bet į mano sietą tik keli grūdai tesugrįžo, o likusieji nuriudėjo per mano galvą, per nosį, per nugarą ir išsiskirstė po mano kojomis. Po šimto pypkių — nepasisekimas; pajutau kad kraujas subėgo galvon iš gėdos. "Fiskalas" šyptelėjo, bet greit surimtėjo, kažin ką pasakė, sudavė man per petį ir nuėjo sau. Aš likęs susėmiau grūdus su žemėmis vėl į sietą. Daug kartų mačiau Lietuvoje, kaip moterys sijoja grūdus. Taigi dabar aš ir nutariau griebtis tokios pat priemonės. Siojau, siojau net kupra skaudėt pradėjo, bet niekas nebyra per sietą; tada nutariau rinkti rinkti lapus ir šakalius, rašyti daugiau jau nebeėjau.

(Bus daugiau)

SUKLASTOTAS KETURAKIS...

(Atkelta iš 5 psl.)

riaus pasikliauna jais ir visus kitus bando tuo įtikinti. Jis paprasčiausiai atmets Leono ir dr. K. Griniaus pareiškimus, kadangi jie "nepateikė jokių argumentų, nenurodė liudininkų..." O kokius argumentus, ar liudininkus pristatė Darbininkas ir S. Baltrušaitis? Jei gu pastarojo kvietimas, į Lietuvos veikėjus, pastatyti "Amerikos pirtyje" autoriui inž. A. Vilkutaičiui paminklą, liko neišsklaustyta, tai labai suprantama kodėl: "Užmanymas neišpildomas, nes autorius tos komedijos dar gyvas yra." (Dr. K. Grinius "Vilniaus žinios" 1908 m. Nr. 46).

Šiame straipsnyje yra neįmanoma "perkedenti" visą "sukurtą" 8 knygos medžiagą, bet tas bus atlikta dabar ruošiamame leidinyje, drauge su Juozo Vilkutaičio-Keturakio gyvenimo istorija ir visais jo raštais, kurių kalbą šiuo metu peržiūrėja, mūsų lietuvių kalbos žinovas Amerikoje — Stasys Barzdukas: taigi ir V. Kuzmickas "savai me suprantama" turės progos pamatyti, kad Juozas Vilkutaitis vis dėlto rašė... Šia proga jau dabar galiu išvardinti visus iš eilės Juozo Vilkutaičio Keturakio kūrybos darbus:

1. "Kas kaltas". (Laisvas vertimas iš lenkų kalbos).
2. "Gaisras". "Įspūdziai tikro atsitikimo".
3. "Kaip Mikas apsidžiaugė čebatais", arba "Juokingas pasakojimas apie šaltabuizius". (Apysakymėlis).
4. "Amerika pirtyje" 3-jų veiksmų komedija).
5. "Ant to jų galvos". "Vaizdelis iš netolimos praeities". (Apysakymėlis).

6. "Parazitas". "Daktaro pasakojimas". (Apysakymėlis).
7. "Šimtas margų", (3-jų veiksmų komedija).
8. "Pasaka". (Satyra).
9. "Bepig tokį užveizdą turėti". (Komedijos pradžia, vėliau perdirbta į:)
10. "Šiltieji vandenys". (Komedija, ne visai baigta).
11. "Atsiminimai". (Pradžia).

Jau keli metai prieš V. Kuzmicko "rinktinių raštų" knygos pasirodymą ir dabar ją išleidus okup. Lietuvoje, smarki propaganda varoma į JAV per lietuvių komunistinę spaudą, bando ir čionykščius lietuvius įtikinti ar palenkti savo pusėn, liaupsindama ir iškel-dama Amerikos lietuvių spaudos reikšmę anais spaudos draudimo laikais, kuomet mano dėdė inž. Antanas Vilkutaitis čia labai gyvai bendradarbiavo savo publicistiniais raštais.

"Gimtajame krašte" Nr. 6, 1977 m. ir dabar perspausdinta Amerikos "Vienybėje" 91 M. 8 N., pasirodė tos knygos "recenzija", kurioje rašantis Bronius Raguotis lieja graudžias krokodilo ašaras dėl "nuskriausto" mano dėdės Antano V., iš kurio "po mirties matosi netgi atimti svarbiausiąjį kūrinį", tačiau iš visos "recenzijos" matosi, kad per daug užsiėmęs propaganda, B. Raguotis visai užsimiršo paskaityti pačią knygą ir kas ten joje dedasi, nes štai ką rašo: "Keturakio Rinktinių Raštų proga norėčiau pabrėžti, kad A. Vilkutaičio kūryba itin glaudžiai susijusi su Amerikos (J.A.V.) lietuvių spauda, apskritai su tos šalies lietuvių gyvenimu, jų nacionaline, visu-

menine — kultūrine mintimi. Savo raštais, išspausdintais Amerikos lietuvių spaudoje, A. Vilkutaitis pasidarė žinomas Lietuvoje. Amerikos laikraščiai ("Lietuviškasis Balsas", "Vienybė Lietuvninkų") spaudos draudimo laikotarpiu pasiekdavo ir Lietuvą bei Rytprūsius, buvo pakankamai žinomi to laiko lietuvių inteligentijai, ypač spaudos žmonėms."

Bet pažiūrėkime, ką ten sako pats knygos paruošėjas V. Kuzmickas: "Dauguma rašytojų kūrinių buvo išspausdinti J.A.V. savaitraštyje "Vienybė Lietuvninkų", 1890-1895 m. šis savaitraštis dėl didelio formato ir stambios apimties spaudos draudimo metais Lietuvoje nebuvo paplitęs, nes per laiškus jį platinti, kaip "Varpą" ar "Ūkininką", buvo neįmanoma, ir todėl A. Vilkutaičio kūryba, uždangstyta įvairiais pseudonimais, retai kam tebuvo žinoma."

Patiekęs ilgiausią "Amerikos pirtyje" komedijos istoriją lietuvių amerikiečių teatro raidoje, B. Raguotis neturi jokio vargo įrodinė-jant Antano V. autorystę tol, kol Amerikos lietuvių spaudoje autorius yra vadinamas tikrai Keturakio slapyvardžiu, bet jau iš T. Astramsko recenzijos ("Vienybė Lietuvninkų" Nr. 20, 1898 m.) matome, kad jis čia turi mintyje Juozą V., nes rašo, jog "Amerikai pirtyje" medžiaga "yra grynai iš gyvenimo imta" — iš atsitikimo "apielenkėje Senapilės", kur Juozas ir gyveno, tuo tarpu kai Antanas jau kelinti metai buvo išvykęs į Kaukazą.

B. Raguotis vis dėlto suklumpa prie tokio (buvusio "Vienybės Lietuvninkų" redaktoriaus), J. Baltrušaičio pareiškimo: "Jei tas žodis tepuolie ant paprasto kaimiečio nupieštos komedijos "Amerika pirtyje" (jo knygoje "Teatras žmonijos gyvenime").

Kaip žinoma, J. Baltrušaitis buvo "Ūkininko" ir "Varpo" bendradarbis ir spaudos draudimo laikų veikėjas Suvalkijoje, taigi ir Juozą pažinojęs. Dėl savo revoliucinės veiklos turėjęs bėgti į Ameriką 1905 m., kur tuoj tapo "Vienybės Lietuvninkų" redaktoriumi, bet vėliau persimetęs į bolševikus. Negalėdamas tokio "saviškio" ir svarbaus asmens visai ignoruoti, B. Raguotis kaip nors bando save gelbėti: "Tiesa, čia kūrinių autoriui laikomas Juozas Vilkutaitis: Lietuvoje apie 1908 metus pasėta abejonė dėl komedijos autoriaus kai kada rado atgarsio ir Amerikos lietuviuose." Žinoma, niekas, kiek arčiau susipažinęs su visa "Amerika pirtyje" "byla", negalės tam patikė-

ti, kadangi abejonė buvo pasėta 1903 m. Darbininko, Amerikoje.

Nors V. Kuzmickas ir surado virš 300 naujų A. Vilkutaitį liečiančių dokumentų, bet prisipažįsta, kad: "vis dėlto pro juos neprasišviečia jo asmeninio gyvenimo drama." Juo geriau V. Kuzmickui, kuris pats tą dramą sukuria. Kadangi tie dokumentai, juo labiau, nieko nepasako apie "Amerika pirtyje" autorystę, tai dainelė lieka, kaip toje "nuobodžių pasakoje" — ta pati... Darbininkas ir S. Baltramaitis.

Iš savo pusės aš turiu perduoti ne vieną kartą Keturakio J. V. pareiškimą, kad jo brolis Antanas buvo tiksliai publicistas ir L. Tols-tojaus dramos vertėjas ir jokios grožinės kūrybos nėra palikęs. Kadangi mano dėdė inž. A. Vilkutaitis, kaip ir mano tėvas J. Vilkutaitis Keturakis, buvo kilnios dvasios, didelis patriotas, garbingas ir neprastai teisingas žmogus, tai tokios "garbės" — būti iškeltam komunistiško melo ir klas-tojimo pagalba — jis tikrai sau neužsitarnavo...

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVE. (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124-7707 147St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610 — 1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N. J. 07601 — 112 Main St.	201-342-9816
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-8569
Lexington, N. Y. 12452 — Route 13 A	(518) 989-6742
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th. St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Wappingers Falls, N. Y. 12590 — Hidden Hollow Apts.	914-297-0261
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6766
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	432-5402
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

1977 EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ iš BOSTONO, CHICAGOS, NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Vienos savaitės: Rugsėjo 18 — \$838.00

Dviejų savaitių:

Birželio 15 — \$1158.00 Rugsėjo 10 — \$1195.00
Liepos 13 — \$1195.00 Rugsėjo 7 — \$1158.00
Liepos 27 — \$1195.00 Gruodžio 21 — \$999.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ KITŲ MIESTŲ su papildomu mokėšiu.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Darbo valandos: Kasdien nuo 9-5, penktadieniais nuo 9-7. Šeštadieniais uždaryta.

PRICES ARE NEW, based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalingus išvykimo dokumentus.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DABAR BANKO BONAI PRIEINAMI VISIEMS

Society Savings Bonds - sumose nuo \$50 iki \$100,000.

Dabar — jūs galite sutaupyti laiką ir rūpestį su Society Savings Bonds. Ir jūs galite pirkti sumose kurias galite sau leisti nuo \$50 iki \$100,000. (Su \$50 ir \$100 Society Savings Bonds, jūs galite gauti aukštesnius nuosimčius negu kuriame nors kitame Savings and Loans ar kitame banke mieste). Ir ant visų Society Bonds, procentų suma *garantuota* iki pilnumos.

Pirk vieną boną per mėnesį tik už \$37.05.

Su Society čekių sąskaita, \$37.05 išėmimu nuperkate \$100 boną. Šie bonai automatiškai atimami iš Society čekių sąskaitos ir neša kasdien 6% pajamų. Per 5 metus šie bonai pasiekia pilną vertę. Bonai jums bus siunčiami kas mėnesį. Priede bono suma ir data, kada jūs leidote mums padaryti pervedimą, bus parodyta jums mėnesinėje atskaitomybėje. Tai yra saugu, paprasta, patogų ir automatiška.

Purchase Price	Maturity Value	Annual Interest	Interest Compounded	Annual Yield (%)	Term
\$37.05	\$50.00	6.00%	Daily	6.18%	5 yr.
\$74.09	\$100.00	6.00%	Daily	6.18%	5 yr.

Bond-A-Month	Annual Interest	Annual Yield (%)	Term in years	Maturity Values								Purchase Price
				\$20,000	\$15,000	\$10,000	\$5,000	\$2,500	\$2,000	\$1,500	\$500	
7.50%	7.79%	6		\$12,753.15	\$9,564.86	\$6,376.56	\$3,188.28	\$1,594.15	\$1,275.31			
7.25%	7.52%	4		\$14,965.70	\$11,224.27	\$7,482.84	\$3,741.42	\$1,870.72	\$1,496.56	\$1,122.43		
6.50%	6.61%	2.5		\$17,000.57	\$12,750.42	\$8,500.28	\$4,250.15	\$2,125.07	\$1,700.06	\$1,275.04	\$425.01	

The above terms and rates apply only to consumer deposits of under \$100,000.
(*) This is the actual yield on your bonds based on compounding daily the interest your money earns over a period of one year.
Federal Regulation requires a substantial penalty for early withdrawal.

Jeigu jūs turite čekių sąskaitą pas mus, dabar jums tereikia užpildyti tik įgaliojimo formą. Jeigu jūs neturite Society čekių sąskaitos — atidarykite bilė kuriame mūsų skyriuje ir mes sutvarkysime jums bono įsigijimą tuo pačiu metu.

Pirkite didesnius bonus — bet kada.

Kuo didesnis bonus ir kuo ilgiau laikysite, tuo didesnius nuosimčius jums atneš. Didesni bonai — nuo \$5,000 iki \$100,000 uždirbs iki 7½% padieniui. Pav. jūs mokėsite tikrai \$12,753.15 už \$20,000 boną. Tik per 6 metus jūs gausite daugiau kaip \$7,200

nuosimčių. Pasitikrinkite lentelę apsisprendimui sumos ir matysite kiek daug procentų uždirbs jums pilnumoje.

Pirkite Society Savings Bonds dabar.

Apsispręskite bonų programoje, kuri jums geriausia ir pasirašykite artimiausiame Society skyriuje.

Member F.D.I.C.

Society NATIONAL BANK
OF CLEVELAND

Diplomatijos paraštėje (15)

Vaclovas Sidzikauskas

Santykiai su vokiečiais

Atvykęs į Berlyną įteikiau savo kredencialus kaip Lietuvos Chargé d'Affaires užs. reikalų ministeriui Walter Rathenau, netrukus po to, 1922 m. liepos 24 d., nužudytam. 1924 m. pradžioje iš naujo įteikiau kredencialus prezidentui Ebertui jau kaip Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministeris. Po to, turėjau garbę ir didelį malonumą santykiuoti su Ebertą pakeitusiu Vokietijos prezidentu Paul von Hindenburgu, jo sūnumi ir marčia. Tarnybiniai ir socialiniai santykiavau su kancleriais Gustavu Stresemannu, Hermanu Muelleriu, Vokietijos vardu pasirašiusiu Versalio sutartį, Wilhelmu Marxu, Hermanu Brueningu ir su užs. reik. ministeriais Rathenau, Stresemannu ir Curtiusu, viceministeriais Maltzenu, von Schubertu ir von Buelevu, su valstybės sekretorium prie prezidento Otto Meisneriu, valstybės sekretorium prie kanclerio Hermannu Puenderiu, gen. von Schleihieriu, Reichstago pirmininku Paul Loebe ir

daugeliu Reichstago bei Staatsrato narių, jų tarpe su pokarinės Vokietijos kancleriu Adenaueriu, su kuriuo susitikdavau mano prietelio Bavarijos pasiuntinio von Pregerio namuose. Sunku būtų išvardinti profesorius, Vokietijos mokslo ir kultūros atstovus, laikraščių redaktoriai ir kitus, su kuriais būdamas Berlyne turėjau draugiškus santykius. Suminėsiu tik prof. Hoetsch, pas kurį mokėsi nesenai miręs mūsų istorikas prof. Zenonas Ivinskis. Prof. Hoetsch buvo ne vien tik istorikas, bet ir politinis ekspertas Rytų Europos reikalams ir Vokietijos užs. reik. ministerijos dažnas patarėjas.

Įteikęs kredencialus vizitavau Berlyne akredituotus diplomatus. Anglijos ambasadorius Lordas d'Abernon, po vizito pas jį, sekančią dieną mane pakvietė pas save pietų. Tai padarė didelį įspūdį ir maloniai nustebino ne tik mane, bet ir tuo laiku buvusius Berlyne lietuvius. Tačiau tikri ir glaudūs santykiai su diplomatais užsimezgė tik Lietu-

vos pasiuntinybei persikėlus 1924 m. į nuosavus namus. Metams bėgant, o aš išbuvau Berlyne apie dešimtį metų, santykiai su vyriausybės ir parlamento nariais, diplomatais ir spaudos atstovais taip išsiplėtė, kad beveik nebūdavo vakaro, ar net dienos, kad nereikėtų kur nors eiti ar pas save svečius priimti.

Susipažinęs su pasiuntinybės bylomis ir veikla radau, kad buvo tenkinamasi tik bėgamųjų, gyvenimo iškeliamųjų, konkrecių reikalų atlikimu, jų tarpe savų piliečių globa. Visi politiniai ir principiniai, taip pat ir karą bei okupaciją lietuviški bei prekybiniai ir susisiekimo klausimai laukė sutvarkymo atitinkamomis sutartimis. Pradėjau nuo 1915-1918 m. okupacijos, vokiečių valiutos ostmarkių cirkuliacijos Lietuvoje ir Vokietijos Lietuvai duotos 100 milijonų markių paskolos likvidavimo. Deryboms dėl prekybos sutarties vadovauti užs. reik. ministerija paskyrė tuometinį Lietuvos atstovą Romoje dr. Jurgį Šaulį. Tuo tikslu jis pro-

tarpiaus atvykdavo į Berlyną ir čia kurį laiką užtrukdavo. Savaime aišku, kad pagrindinė derybų našta gulė ant atstovo Berlyne pečių. 1923 m. Berlyne pasirašiau sutartį dėl karo nuostolių ir Obosto pinigų likvidavimo, tuo būdu sutvarkant iš praeities, ypač iš okupacijos kilusius tarpusavio reikalavimus. Tais pačiais metais abu su J. Šauliu pasirašėme pirmąją prekybos sutartį su Vokietija. Vėliau teko pasirašyti eilę sutarčių, kilusių iš Klaipėdos Krašto suverenumo perleidimo Lietuvai, kaip kad dėl Klaipėdos krašto priklausiusios Vokietijos geležinkelio riedmenų dalies atidavimo Lietuvai, sutartį dėl optacijos, sutartį dėl Evangelikų bažnyčios Klaipėdos krašte, sutartį kariams pensininkams Klaipėdos krašte aprūpinti, sutartį dėl civilių pensininkų Klaipėdos krašte.

Prekybos sutartį pasirašius, abu su dr. J. Šauliu padarėme priėmimą žinomam Adlono viešbutyje, į kurį tarp daugelio kitų asmenybių pakvietėme ir jau tuomet mokslo pasaulyje pagarsėjusį prof. Albertą Einšteiną. Buvo tai mano pirmoji pažintis su tuo mokslininku. Dr. Šaulio įprašytas jis sutiko paaiškinti savo tuomet dar naują reliatyvistikos teoriją Berlyne reziduojantiems diplomatomams. Vienoje Berlyno auditorijoje susirinkome keletas dešėtkų diplomatų. Kol prof. Einšteinas savo teoriją aiškino žodžiu, visas buvo ir mums suprantama, bet kai jis pradėjo ant lentos rašyti matematines formules, mes supasavome. Vėliau gana dažnai susitikdavau su Einšteinu diplomatinuose priėmimuose ir pas vieną vengrų kilmės Berlyno universiteto profesorį mediką. Pakviestieji vakarienės jų būdavo nedaug, buvo sodinami prie stalo burtų traukimo tvarka nustačiusią kam greta kos sėdėti. Turėdavome įdomias diskusijas politikos, mokslo ir kultūros klausimais. Kaip taisyklė profesorius Einšteinas pagrieždavo mums smuiku.

Kadangi prekybos sutartis su Vokietija buvo pasirašyta Berlyne, tai ratifikacijos dokumentais pasikeitimas turėjo vykti Kaune. Tai ceremonijai aš buvau iškviestas iš Berlyno į Kauną. Mūsų užs. reik. ministeris paprašė mane nuvesti prezidentui A. Stulginskiui pasirašyti ratifikacijos dokumentą. Gana rūscia mina prezidentas padarė man priekaištą, kad modviejų su dr. Šauliu pamudviejų su dr. Šauliu papavyzdys, kaip tokių sutarčių nereikia daryti. "Lengva", pamaniau aš tą pilę prarydamas, "kritikuoti, tačiau nelengva yra sutartį sudaryti".

Kai Klaipėdos krašte kilo Evangelikų Bažnyčios krizė, man buvo pavesta vesti derybas su Berlyno Oberkirchenratu ir atpalaiduoti Evangelikų Bažnyčią Klaipėdos krašte nuo priklausomybės Berlynui. Mano delegacijos nariai buvo keli Klaipėdos krašto pastoriai ir pasaulietis Jonas Stiklorius. Posėdžiai vyko Berlyno Oberkirchenrato patalpose. Jo ir mūsų delegacijos sėdėjome priešpriešais viena antros, mus skyrė ir mus turėjo įkvėpti ant stalo padėtas didelis evangelikų kryžius. Posėdžius pradėdavome maldomis. Oberkirchenrato narys sukalbėdavo maldą vokiškai, o mūsų delegacijos narys pastorius iš Klaipėdos — lietuviškai. Maldose, vienų ir kitų, Dievas buvo prašomas, kad svarstomieji klausimai būtų išspręsti taip, "kaip Tavo valia nori, o ne kaip mūsų silpnas protas mums sako". Sutartį pasirašėme. Ja nepatenkintieji Klaipėdos lietuvininkai priekaištavo, girdi ar galima laukti ko geresnio, kai delegacijos pirmininkas buvo katalikas, aliuzija į mane, o delegacijos narys liberalas Stiklorius sakantis: "palikite dangų žvirbliams". Anų laikų sąlygose pasirašytoji bažnytinė sutartis Lietuvai buvo naudinga.

(Bus daugiau)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla.	33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa.	126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md.	1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y.	11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y.	701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill.	1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill.	60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill.	60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio	1028 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich.	11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Hamtramck, Mich.	11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Hartford, 6, Conn.	122-126 Hillside Avenue	246-2348
Los Angeles 4, Calif.	159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y.	78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N.Y.	324 E. 9 St.	475-7430
Philadelphia 23, Pa.	631 W. Girard Avenue	769-4507
Phoenix Ariz.	85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J.	47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, 1002 Kennebec Ave.		301-589-4464
South River, N.J.	41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y.	13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Woodhaven, Queens, N.Y.	11421 — 80-14 Jamaica Ave.	296-5250
Lakewood, N. J.	08701 — 234 Second St.	363-0494
Herkimer, N. Y.	McKenna Rd.	315-866-3939

OPPORTUNITY FOR
RN'S — LPN'S
FULL TIME position available on
afternoon and midnights for a skilled
MR facility.
**LEXINGTON HOUSE
CENTRE**
4425 VENOY
WAYNE, MICH. 48184

1st Class Skilled
MACHINISTS
MILLING HANDS
AND
LATHE HANDS (ENGINE)
Must have job shop experience, and
be able to set up work from blue
prints and close tolerance.
Steady work for qualified men and
all fringe benefits.
**PEERLESS INSTRUMENT
CO., INC.**
90-15 CORONA AVE.
ELMHURST, N. Y. 11373
An Equal Opportunity Employer
(27-31)

JOURNEY
MOLD MAKERS
Must be experienced in plastic in-
jection and compression molds. Im-
mediate openings with a well estab-
lished company where you can create
a future limited only by your own
ambition. Apply call or write
MODERN TOOLS
Div. of Libbey Owens Ford Co.
2012 Fairfax Rd.
Greensboro, N. C. 27407
919-292-1015
(27-30)

Wanted Journeyman
OR
1st Class Skilled
MACHINIST
With 5 or 10 years experience in
prototype & short run production.
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance. Excel-
lent pay, all fringe benefit, & pen-
sion plan.
APPLY CALL OR WRITE
OCEAN ETICS INC.
1 SINTSINK DRIVE EAST
PORT WASHINGTON, N. Y. 11050
An Equal Opportunity Employer
(27-30)

WANTED EXPERIENCED
ALL AROUND MACHINISTS
TURRET LATHE
Must be able to set up work from
blue prints & close tolerance.
Also
FLANGE PRODUCTION
GOOD PAY, OVERTIME & BENEFITS
TRI L & R CO., INC.
1843 ANGELINE
HOUSTON, TEXAS 77009
713-862-8895
(27-28)

Mirė majoras G. Songinas

Birželio 20 d. Chicagoje mirė Lietuvos kariuomenės majoras Genrikas Songinas, 82 m. amžiaus. Gimęs buvo Vilniaus krašte, Eisiškių parapijos, Songiniškių kaime. Prieš pirmąjį pasaulinį karą Prahoje baigė aukštąjį agronomijos mokslą. Karui prasidėjus stojo į Vokietijos kariuomenę ir 1915 m. baigė karo mokyklą Hannoveryje. Dalyvavo kovose rytų ir vakarų frontuose.

1919 m. grįžo į Lietuvą ir stojo kariuomenėn. Dalyvavo kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Kautynėse buvo sužeistas. Už pasižymėjimą kovose apdovanotas Vyčio kryžium, vėliau ir Gedimino ordinu. Ilgesnį laiką tarnavo 8-me pėstininkų pulke bataliono vado pareigose.

Antrojo pasaulinio karo metu Vilnių organizuojant Savisaugos dalinius buvo ryšių karininku tarp lietuvių ir vokiečių kariuomenės divizijos vado. Vokiečių kariuomenė buvo paėmusi nemažai lietuvių karių į nelaisvę, kurie buvo įjungti į raudonąją armiją. G. Songinui pavyko įtikinti divizijos vadą, jog lietuviai prievarta įjungti į sovietinę ir šimtas su viršum karių buvo paleisti iš nelaisvės.

Kai savisaugos daliniai iš kariuomenės žinios buvo pervesti vokiečių policijos vado žinion, majoras Songinas buvo perkeltas iš Vilniaus į Kauną ir buvo ryšių

karininku vertėju prie policijos vado. Kai buvo likviduojama gen. Plechavičiaus vadovauta Vietinė rinktinė, karininkai buvo areštuojami. Majoras Songinas tada buvo Vienoje. Ten jį ir žmoną areštavo. Abu areštuotus su gestapo palydovu parvežė į Kauną. Žmoną (Eleną Kašinskaitę) paleido, o mjr. Songiną išvežė Latvijon į Salaspilio koncentracijos lagerį, kuriame jau buvo patalpinti Vietinės rinktinės karininkai.

Majoras Songinas buvo aukštos erudicijos. Nepriklausomybės laikais rašydavo straipsnius karinėmis temomis karininkų žurnaluose. Yra parašęs, spaudai paruošęs, 6-to pėstininkų pulko istoriją. Bendradarbiavo išeivių spaudoje korespondencijomis, straipsniais ir proza — Vilniaus legendas, spausdindamas. Dalyvavo visoje eilėje lietuvių organizacijų.

Pašarvotas buvo Chicagoje Marquette parke Petkaus koplyčioje. Maldas atkalbėjo kun. Vaišnys, S. J. ir vietinės parapijos klebonas kun. Zakarauskas. Organizacijų atstovai atsisveikindami pasakė trumpas prakalbėles: Lietuvių Fondo vardu, Vilniaus krašto lietuvių sąjungos vardu, Lietuvių tautinių namų vardu, Lietuvių bendruomenės ir karių veteranų "Ramovės" vardu.

Birželio 23 dieną, po pamaldų Marquette parko pa-

A. A. majoras Genrikas Songinas

rapijos bažnyčioje, palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Religines apeigas atliko kun. V. Zakarauskas. Sugiedotas Lietuvos himnas ir tautinė vėliava, kuria karstas buvo apdengtas įteiktas našlei Elenai Songinienei. Chicagoje gyvena

ir mirusiojo Songino duktė Raslavičienė su šeima. Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti liūdesio pietų į Lietuvių tautinius namus.

Lietuvių visuomenė su Songino mirtimi neteko dar vieno tauraus lietuvių. (jk)

BALTIEČIŲ SKULPTŪROS PARODA

Estų Meno Centras skelbia baltiečių skulptorių konkursą. Baigminė jų darbų paroda bus atidaryta Baltietiškųjų Studijų Puoselėjimo Draugijos Association for the Advancement of Baltic Studies — AABS) studijų dienų proga 1978 m. gegužės 10 d. Toronto universitete. Ji truks iki dešimtojo tarptautinio skulptorių suvažiavimo birželio mėnesį Toronte. Skulptorių darbai bus atrinkti trijų narių vertintojų komisijos, sudarytos iš esto, latvio ir lietuvių.

Šios parodos tikslas — parodyti ką dabarties baltiečių skulptoriai kuria, pažadinti visuomenės dėmesį baltiečių skulptūrai ir sudaryti sąlygas parduoti darbus baltiečių meno rinkėjams.

Darbai gali būti abstraktiniai arba realistiniai, lengvai kilnojami, paminkliniai, gilūs ir negilūs sienų bareljefai, biustai, statulos. Gali būti naudojama betkokia medžiaga: medis, au-deklas, raizgytas stiklas (plexiglass), elektra ir t.t.

Mums rūpi žinomų menininkų darbai ir kartu gali būti nauji talentai, kuriuos norime padrasinti.

Piešiniai, nuotraukos nedideli modeliai numatomų skulptūrų arba patys darbai turi būti atsiųsti į Torontą iki 1977 m. spalio 1

tinti prie kartono, tinkamai paruošti parodai (tik be stiklo ir rėmų). Prie jų turi būti pridėti įrašai, pažymint kampe dydį, medžiagą, kainą, pavardę ir autoriaus arba savininko adresą. Skulptoriai, kurie gaus užsakymus, gaus atitinkamą pranešimą ir užbaigtus kūrinius turės atgabenti į Torontą iki 1978 m. balandžio 1 d., kad galėtų būti kataloguoti AABS parodai.

Baigminė paroda bus sudaryta iš užsakytų kūrinių, iš tinkamų pasiūlytųjų ir jau turimų skulptūrų — originalių arba reprodukcinių.

Iš parodos dalyvių skulptorių bus imamas minimalinis \$3 mokestis už pataravimus. Kiekvienas skulptorius turės pats pasirūpinti savo darbų transportu ir drauda.

Informacijų ir registracijos: blankų reikalu rašyti:

Estonian Art Centre
c/o Mall Puhm
28 Riverside Cres.
Toronto, Ont. M6S 1B6
Canada
Tel. 762-4394.

ELECTRICIAN

Applicant must have completed an approved apprenticeship program or have journeyman card or have min of 6 years experience in trade. Foundry background desirable but not necessary. Fringe benefits include, pension, vacation, insurance, cost of living, paid holidays. An equal opportunity employer.

EATON CORPORATION,
Foundry Division,
700 E. Huron,
Vassar, Mich. 48768

(25-31)

MAINTENANCE MAN

Applicant must have completed an approved apprenticeship program or have journeyman card or have minimum 6 years experience in trade. Foundry background desirable but not necessary. Fringe benefits include pension, vacation, insurance, cost of living, paid holidays.

An Equal Opportunity Employer
EATON CORPORATION,
Foundry Division,
700 E. Huron,
Vassar, Mich. 48768

(25-31)

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

SIUNTINYS 1 1977

Labai gera elliutei medžiaga su jaudimu "All wool made in England"; crimpleno medžiaga moteriškam kostumėliui; gėlėta nallono medžiaga suknelei; 1 vyriški nallono išelginiai marškiniai; 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė; 2 poros vyriškų arba moteriškų nalloninių kojinių.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis \$175.00.

Į šį siuntinį dar galima įdėti 5 m. medžiagos arba kitokių prekių iki 10 svarų svorio. Žemiau siūlome keletą populiariesnių dovanų.

Dirbtinio minko kailis moteriškam paltui	\$80.00
Jeans "Wrangler", vyriškos arba moteriškos	40.00
Nertinis, vyriškas arba moteriškas	27.00
Geresnis nertinis	32.00
Kojinės, vyriškos arba moteriškos, nallono	3.00
Tights	3.50
Vilnonė medžiaga suknelei	24.00
Crimpleno medžiaga suknelei	18.00
Crimpleno medžiaga moteriškam kostumėliui	30.00
Nallono apatinis	10.00
Nallono marškiniai	11.00
Geresni marškiniai	15.00
Vilnonė skarelė	11.00
Lietsargis telescopic	12.00
Angliška vilnonė labai gera elliutei medžiaga	50.00
Geresnės rūšies medžiaga elliutei	60.00
Geresnės rūšies medžiaga elliutei	75.00

Sudarant visai naują siuntinį, dar reikia pridėti \$24.00 persiuntimo išlaidom.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą ir kitas šalis.

BALTIC STORES LTD.
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT
TEL. 01 739 8734 ARBA 01 460 2592

A. A.

Majorui GENRIKUI SONGINUI

staiga mirus, jo žmoną ELENĄ ir kitus šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

M. ir A. Iškauskai

Ištikimajam Vilniaus Krašto Lietuvui,
Lietuvos kariuomenės savanoriui kūrėjui,
Vyčio Kryžiaus kavaleriui

A. + A.

Majorui GENRIKUI SONGINUI

mirus, Jo žmonai ELENAI, PLI lektorei, dukrelei REGINAI ir žentui LEONUI RASLAVIČIAMS, dukraitėms RAMINTAI ir JOLANTAI, vaikiai LINUI, giminėms ir bičiuliams Pedagoginio Lituanistikos Instituto vardu reiškiame bičiulišką nuoširdžiausią užuojautą

PLI Vadovybė

laiškai Dirvai

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS PASLAUGA JONAVOS ŽYDAMS 1920 METAIS

Kai dabar mūsų spaudoje rašoma ar šiaip pakalbama apie žydus antrojo pasaulinio karo audroje, dera patiekti mūsų tautiečiams vaizdelis iš 1920 m., liudijąs apie kuriančiosios Lietuvos ir jos prezidento parodytas ypatingas palankumas žydams Lietuvos piliečiams. Vaizdelis paimtas iš clevelandietės žydės Frances Melamed (gim. Senior), atvykusios 1921 m. į JAV, atsiminimų knygos "Janova" (išleista: Janova Press Inc. Cincinnati, Ohio, 1976).

Autorė gimusi ir augusi Jonavoje iki 1915 m. Ji aprašo gan smulkmeniškai Jonavą, kaip ji atrodė jos augimo metais. 1915 m. gegužės mėn. jos šeima, kaip ir visi Jonavos žydai, pagal vyriausios rusų kariuomenės vadovybės įsakymą pasitraukti žydams per 24 val. iš Kauno gubernijos ribų, turėjo eiti į tremtį. Seniorų šeima, kaip ir dalis jonaviškių žydų atsidūrė Černigove (Gudijoje). Ten jie pergyveno karą, gavo patirti bolševikinę revoliuciją su jos vargais ir prisiminė kadais paliktą "mylimą Lietuvą". 1920 m. 20 Jonavos šeimų patraukė su arkli-

niais vežimais į Lietuvą. Melamed aprašo vargingą kelionę nuo Černigovo per Homelį, Voločiną, lenkų okupuotą Vilnių iki Lietuvos sienos. Dešimts savaičių keliavę ir įžengę viename saulėleidyje į Lietuvą ėmė garsiai šaukti: "Valio! Mes esame išsigelbėję pagaliau. Mes esame namie! Namie Lietuvoje!" Pavažiavę kiek, pasiekė kaimą ir jame rado sieną saugojusius lietuvių kareivius. Kareiviai Jonavos žydus svertingai sutiko ir užleido namą pernaktvoti.

Kitą dieną padėtis pasikeitė. Lenkai paleido šuivius į lietuvių kareivius (ir šie, matyt, palaikė žydus tuo kaltus). Kareiviai neleido jiems važiuoti į Lietuvą ir įsakė grįžti į lenkų pusę. Baisus nusivylimas ištiko žydus, nes grįžimas į lenkų pusę jiems rodėsi mirtis. Tada Melamed su vyresne drauge paėję į Lietuvos gilumą ir pasiekė kažkokį miestelį, kur rado žydų rabino šeimą. Mergaitės pasiskundė rabinui labai kritiška jonaviškių žydų padėtimi. Išklausęs rabinas paėmė iš mergaičių žydų sąrašą ir nuėjo telefonuoti "Smetanai", kuris (kaip knygoje rašoma, buvo "Lietuvos ministras pirmininkas"). (Matyti, po 50 metų rašiusi Melamed buvo užmiršusi ar nežinojusi, kas buvo Smetona). Sugrįžęs rabinas pranešė žydaitėms: "Smetana yra simpatiškas žmogus, garbingas ir teisingas ministras pirmininkas. Mes esame laimingi jį turėdami. Grįžkite į kaimą ir praneškite saviesiems, kad "Smetana" duos įsakymą kariuomenės vadui jus praleisti". Sugrįžusios žydaitės pranešė linksną naujieną. Kai kurie jonaviečiai sutiko ją skeptiškai, bet visi labai laukė jos išdavos. Staiga atsivėrė kariuomenės štabo durys ir išėjęs viršininkas pranešė žydams, kad jie gali apsigrįžti arklius ir toliau keliauti. Žydai džiaugdamiesi patraukė Jonavos link ir ją pasiekė.

"Jonavos" autorės patiektas vaizdelis liudija apie mūsų pirmojo prezidento jautrų teisingumo supratimą, jo humaniškumą. Juk tik toks prezidentas galėjo būti prisišauktas (tiesioginiai ar netiesioginiai) kokio provincijos rabino ir paveiktas jo prašymo. Prezidentas nediskriminavo žydų ir jiems laido grįžti į jų tėvynę Lietuvą, kaip ir lietuviams.

Gaila, kad prezidento humaniškumas, parodytas pirmaisiais nepriklausomybės metais, buvo pamintas po kojų tragiškais priešų draskomos Lietuvos metais. Ne kas kitas, kaip okupacijų užnešta pikta dvasia nuslopino kai kuriuose mūsų tautiečiuose tą taurų smetonišką humanizmą.

Dr. J. Jakštas

KAI TOMAS VENCLOVA PRISISTATO

"Dirvoje" š. m. gegužės 19 d. J. K. parašė korespondenciją apie rusų kalbą Tomo Venclovo skaitytą paskaitą. Paskaita galima laikyti įvadine Berkeley universitete, kur Venclovai žadama slavų departamente lektoriaus darbas. J. K. gana pagrįstai iškėlė mums, lietuviams egzilėje, labai gyvą klausimą: kodėl Tomas Venclova skaitė paskaitą rusų kalba?

J. K. rašo: "Pirmiausia, daugelį lietuvių ir, tur būt, nemaža amerikiečių klausytojų nustebino faktas, kad Venclova, pristatytas auditorijai kaip lietuvis, pasirinko skaityti savo paskaitą... rusiškai (su vertėju į anglų kalbą). Iš klausytojų garsinės reakcijos (staugaus juoko, nusistebėjimo ir t.t.) aiškiai matėsi, kad didelė jų didžiulia galėjo sekti vien tik angliškąją paskaitos vertimą (įskaitant, žinoma, ir naujosios kartos lietuvių). Taigi, jei Venclova būtų skaitęs tą paskaitą lietuviškai, su vertėju į anglų kalbą, tai bėnt lietuvių būtų galėję sekti ją originaliojo versijos."

Ką toliau rašo J. K. pranešime apie Venclovo paskaitą tenka ir būtina suktis su išvada — klausimu: kas yra Tomas Venclova?

Kodėl jis net lietuvių kalbos vengia? Kas mums, lietuviams, mūsų kalba, dera visu ryžtingumu pasakyti: mums ne vistic kokia kalba pristato nuostabiai sėkmingai iš rusiškojo imperializmo atvykęs. Ar jis būtų organizuotai išgarsintas poetas, ar ant cigarečių pakelio netaisyklinga anglų kalba užrašęs jūrininkas šokdamas nuo laivo...

Venclova atsako J. K. pranešėjui ("Dirva" birželio 16 d.) "Paskaitą tikrai skaičiau rusiškai, nes angliškai viešai kalbėti kol kas nesiryžtu dėl prasto tarimo."

Kuklumas ar vengimas lietuvių kalbos? Tūkstančius paskaitų, net TV, radijo skelbia prastu tarimu. Kitoje vietoje Venclova gal neapdairiai atsidengia: "Galiu pridurti, jog rusiškai skaičiau paskaitas taip pat Harvarde, Yale, UCLA ir keliuose kituose universitetuose..." Planingas nuoseklumas.

Venclova pasiteisina, kad nebuvę lietuvių vertėjų. Didesnio prasimanymo nedera ir ieškoti. Nuoseklumas, — rusų kalba kaip pagal užsakymą liudija, kad Venclova rūpestingai prijunkęs prie rusų kalbos! Kodėl? Manau, skaitytojai pravartu susirasti atsakymą.

Kas mums, lietuviams, mūsų kalba būtų užgaulu spēlioti Venclovą tatau nežinant. Jeigu nežino — tai labai liūdna.

Lietuvių kalba mums yra

mūsų būtiniausia privilegija kovoje už mūsų ir žmogaus teises, dėl ko ir Venclova nesėkmingai skelbiasi čia atvykęs. Rusų kalba gal graži, plačiai naudojama ir poetų ir tardytojų, kurie ne vienam lietuviui tik už tai kad jis kalbėjo lietuviškai išmušo dantis, sulaužė šonkaulius. Argi tokių dalykų nežino Tomas Venclova? Čia net koku klausiti.

Rusų kalbą girdėjo ir girdi tremiami Sibiran, lietuviškai maldaudami vandens lietuviškai kalbėjo ir kalba knygnešiai buvusieji ir dabartiniai, nurašydami pagrindžio raštus, Kronikas. Lietuvių kalba ir egzilėje lietuvis nori atsiriboti nuo rusiškojo imperializmo, nuo teroro, melagingos propagandos, jeigu tik mes surandame progą ar tai universiteto salėje, ar turgaus aikštėje.

Du įžymūs, kultūros pasaulyje lietuvių mokslininkai: R. Šilbajoris ir A. Greimas kiekviena proga naudojasi lietuvių kalba. Abu toli žinomi ir gal ne greit Tomas Venclova kuo nors galės lygintis. R. Šilbajoris recenzuodamas A. Vaičiūnaičio apyysakų rinkinį, taip rašo: "O tas mūsų žodis tai juk mūsų didžiausias turtas." Taip kalba apie lietuvišką žodį.

A. Greimas "Prancūzijos Lietuvių žiniuose" prisimena amerikietį, kuris juokais paklausęs "Kaip galima būti lietuviui?" Kokie motyvai svetimoje šalyje sakyti lietuviui? A. Greimas atsako: "Iš gelmių kylantis pasididžiavimo jausmas — tai pirmas atsakymas į klausimą, kaip šiandien žmogus gali sakyti lietuviui. Pasididžiavimas ne tiek karaliais, kunigaikščiais — kokia tauta jų neturėjo! — kiek tuo ilgu keliu, kuriuo per trumpą laiką, per tris keturias kartas, lietuvių tauta nužengė iš dūminių pirklių, nuo medinio šakoto arklo iki moderniškų visuomenės struktūrų, iki mokslo technologijos apvaldymo, iki savų kultūrų sukūrimo." Toliau rašo A. Greimas: "Tokį tautinį išdidumą, tokį lietuvių asmeninės vertės supratimą neabejotinai rodo šiandien lietuvių tauta savo žemėje. Šitoks lietuviškumo supratimas vyrauja ir pasaulio išeivijoje."

Valia Tomui Venclovai skaityti paskaitas rusų, arabų, čigonų kalbomis. Laisvė čia pasirinkti. Ta pačia privilegija lietuvis išeivijoje gali ir turi paklausti visą eilę klausimų... Kodėl Tomas Venclova vengia iškelti dabartinės sovietinės Rusijos terorą, viską suversdamas Stalinui? Kodėl nesurado vertėjo, kai išdidžiai pasisako kokie sunkumai ištrūkti iš Lietuvos? Kodėl paskaitos sumaniai derinasi su dabartinės Maskvos linija, kurią ir dabar

(Nukelta į 11 psl.)

andré duval

šios dienos grožio salionas
su vakar dienos kainomis

Viskas vėliausios
mados pas
Andre Duval...

Patrauklus naujas dekoravimas, patys naujausi įrengimai ir geriausiai už viską, mūsų einančios su diena talentingos patarnautojos, kiekviena iš jų eksperte technikoje ir stiliuje.

Taip viskas seka šios dienos reikalavimus, išskirus kainas...

Shampoo & Styleset \$3.45 not \$7.50

HAIRCUTTING \$3.45 from only not \$7.50

BLOWER CUT & STYLING, only \$7.95

Marie Ames not \$15
SOFT VELVET
Perm \$12.50 not \$17.50
Frosting \$17.50 not \$30 cup or cap

Sale of Beauty \$7.95 Incl. cut
Special — the famous Vita Perm. complete with cut. UniPerm \$14.95
The great new wave that's pre-programed for beautiful results every time \$30.00 at most salons.

Permanent Eyelashes, individually applied, \$15
The marvelous No Set Perms, from only \$10 by Hibner, Helene Curtis.

No rollers, no pincurs, ever again!
Jeigu jūs dar nebandėte mūsų saliono, jūs prarandate puikų grožio pažinimą. Nieko nėra ką jūs galėtumėte prarasti — ir jeigu jūs neesate patenkinta mūsų stiliumi, sąskaita nebus pristatyta.

Yra kųklus 30 c. papildomas mokestis visai sumai.

Penktadienį ir šeštadienį 50 centų daugiau.

EAST
• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's Lake Shore Blvd.

WEST
• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• Parmatown, 884-6300
• Sheffield Center Lorain 233-7211
233-8020
Elyria 324-5742

LAIŠKAI DIRVAI

(Atkelta iš 10 psl.)

galim pavadinti "generalinė linija?" Kodėl nors lašo išdidumo Venclovai neatsirado prabilti Berkeley, kur geras skaičius buvo lietuvių? Prabilti lietuvių kalba? Reikia spėti, Bimba, Jakubka tokia proga būtų kalbėję lietuviškai. Kaip suprasti Berkeley universitete Tomo Venclovo viešą pareiškimą: "Aš turiu pareikšti, kad mes, tame skaičiuje ir aš pats, jokių būdų nesame Sovietų Sąjungos priešai"?

Atsakydamas į J. K. laišką, Tomas Venclova rašo: "...man nepažįstamo pono J. K. pastabos apie mano viešą paskaitą Berkelev universitete"... "Į pono J. K. klausimus ir abejonas..." Savo ruoštu J. K. drąsiai galėjo rašyti draugas Tomas Venclova.

Venclovai dera žinoti su koku prieskoniu "Gimtas Kraštas", "Komunistas" kalba apie "ponus patrijotus", "ponus vaiduotojus." Kita vertus, gal J. K. yra ponias? Visa žinančio ironija Venclovo valioj.

Tomas Venclova kankinio pozoje deklaruoja ponui J. K.: "Lietuvoje rizikavau mažiausia keleriais metais kalėjimo. Jeigu jau to nepabijojau, tai bet kokių įtarinėjimų Vakaruose tikrai nebijau. "Tuščia baimė. Čia nedera bijoti, juk tai ne totorių, aziatų brutalumu sukurta Sovietų Sąjunga.

Iš tų miglotų eilėraščių, dedikuotų Konstantinui Bogatyriavui, Josifui Brodskiui, Natalijai Gorbanevskai neįmanoma atspėti, kuo jie galėjo būti pavojingi — grėsti keleriais metais? Nors Tomas Venclova dabar pabrėžia, kad tai perėjo sovietinę cenzūrą. Iki šiol, laisvėje Venclovo paskelbti eilėraščiai, gal ir kupini gudrios poezijos, gal net verti šios pusės atgrasiai garsaus šūkavimo, — kaip didelės poezijos stebuklai, bet jie lengvai būtų praėję ir pro Idi Amin cenzūrą.

Mes niekur negirdėjom, kad Tomo Venclovo kūryba būtų užkliuvusi už cenzūros, jis pats būtų nukentėjęs, nors vieną dieną su laikytas, tardytas. Tuo mes labai džiaugiamės. Bet

Maža lietuviškoji salelė Floridoje

JURGIS JANUŠAITIS

Pasižmonėje Daytona Beach, Floridoje, pasimau-dę Atlante, pasivaikštinėje po gražų paplūdimį, pasisvečiavę pas Daytonos ir Ormond Beach lietuvių, užsukome pasižvalgyti į naują, prieš 15 metų įkurtą DELTONĄ.

Ši vietovė nuo Atlanto nubėgusi į žemyną apie 30-35 mylias. Ji randasi prie gražaus, vidurinė Florida kertančio 4 kelio. Prieš penkiolika metų Deltonos korporacijos agentai ir Chicagoje bei kitose vietose siūlė žmonėms pirkti sklypus, žadėdami, kad čia būsiąs pasakiškai gražus miestas. Ir lietuvių agentų būta. Kiek žinau nemažas skaičius lietuvių anuo metu ir pirkto sklypus, vildamiesi pensijos sulaukę čia įsikurti pastoviam gyvenimui. O tuo laiku už sklypus Deltona korporacija ėmė apie 1250 dol.

Praėjo 15 metų. Šis Deltonos korporacijos pirmas statomas miestas šiek tiek ugtelėjo, Jau čia gyvenama apie 15,000 gyventojų. Vietovė turi mižiniškus žemės plotus, keletą desėtkų tūkstančių sklypų. Yra ežerų, gražūs golfo laukai, gražios, vingiuotos, pušynais besidriekiančios gatvės, sausa vietovė, smėlynai. Turi net keletą bažnyčių, veikia medicinos daktarų centras, turi apsipirkimo centrą, daug bankų, paštas. Žodžiu, per penkiolika metų ši vietovė paaugo gyventojais ir turi žmogui reikalingas įstaigas.

Tik vietovė labai rami. Kas mėgsta visišką ramybę — puiku. Kas nori gy-

mums šioj šalyje sunku patikėti Tomo Venclovo pagriaudenimu: "Lietuvoj rizikavau mažiausia keleriais meto kalėjimo". Pervaziavęs San Francisco Golden Gate Bridge gali taip pat sakyti "Rizikavau mažiausia savo gyvybe..."

A. F. Pet-kas

vesnio gyvenimo — žvalgykitės arčiau į pajūrį.

Deltona nepertoliausia nuo Disney World, nuo didžiojo miesto Orlando ir Daytona Beach. Tai pusvalandžio automobiliu važiavimas.

Ši jauki vietovė atkreipė ir lietuvių dėmesį. Iš naujųjų ateivių bene pirmas čia įsikūrė Kazys Jasėnas su žmona. Stabtelėjame jį pasveikinti. Juk tai pirmas pionierius. Kazys Jasėnas ir jo žmona jau sulaukę brandaus amžiaus. Nuoširdūs, vaišingi. Turi nedidelį namelį, bet jaukų.

— O kaip čia kūrėtės? — užkalbinu jį.

— Kai čia pirkau žemę — nieko dar nebuvo. Agentas atvežė ant šio kalnelio. Pažiūrėjau žemę ir pasakiau — perku ir čia pastatykite man namą. Ir netrukus, dar tarp miško medžių, įsikūrėme. Dar ir gatvės nebuvo praveistos. Esame patenkinti. Čia ramu ir senatvės dienas praleidžiame ramiai — dėsto Jasėnai. Ir tai atsitiko prieš keturiolika metų.

Nepertoliausia nuo Jasėnų, į kalnelį įkopusi Broniaus ir Veronikos Juškių rezidencija. Jie čia iš Chicago atkilo prieš maždaug šešetą metų. Tai darbštūs lietuviai, puikiai užlaiką savo sodybą, net pavyzdžiu kitiems būtų galima statyti. Bronius Juškus, neprikl. Lietuvos kariuomenės karininkas, savo amžiaus dalį atidavęs neprikl. Lietuvai, tremties dienas praleido Hanau lietuvių stovykloje, eidamas berods, stovyklos komendanto pareigas. Br. ir V. Juškiai mėgsta ramybę. Bronius jau atšventė septyniasdešimt metų amžiaus sukaktį, tačiau fiziniai stiprus ir savoje sodyboje pats atlieka visus darbus. Kada tik užsuks į Juškių namus, visada rasi malonų svetingumą, nuoširdumą. Bronius mėgsta dalintis politinio gyvenimo temomis. Jų namuose jauku, miela ir tikrai čia jiems gera gyventi.

Pagaliau stabtelėjime pas kitus mielus kaimynus, dar visai nesenai Deltonon atkilusius, tai mūsų operos solistą Antaną ir baleriną Ireną Sprindžius. Jie ilgą laiką gyvenimo Chicagoje. Ir kai Antanas artėjo į septintą dešimtmetį — paliko šį didmiestį ir pasirinko Deltoną. Jų jaukūs namai taip pat prie ežero. Didelis sklypas. Antano jau apso-dintas vaismedžiais, gėlėmis. Prie ežerą išeinančio tilto laivas. Mat Antanas ir Irena dideli meškeriojai. Tai maloni pramoga. Sveikatos šaltinis — sako žuvautojai. Na, o kai čia susiburia kaimynai, malonūs šeimnininkai vaišina gaivinančiais gėrimais ir skaniausia, pačių sugauta, žuvimi. Antanas Sprindys mums gerai pažįstamas ir neprikl. Lietuvos Operos, kurioje dainavo keletą me-

Berlyne, mūsų pasiuntinybėje. Vedęs Amerikos lietuvaite Heleną Vaivadaite, kuri Neprkl. Lietuvoje tarnavo JAV pasiuntinybėje. Į ramų poilsį čia atvyko tikėdamiesi gyno oro, ramios aplinkos. Heleną Vainiūnienė tylutė, simpatiška, maloni pašnekovė, ypač prisimenant Amerikos lietuvių gyvenimą. Petras Vainiūnas besidomįs politika, dažnai pasakoja ir iš neprkl. Lietuvos gyvenimo įdomių akimirkų. Petras taip pat jau užsklendė 70 metų gyvenimo lapą, tačiau pilnas energijos, geros nuotaikos. Ir teigia, kad prie tyvuliuojančio ežerėlio ir ramu ir gera ir sveika.

Prieš gerą porą metų Chicago paliko neolituanai Antanas ir Angelė Kašubai. Pasistatydino naują namą gražioje apylinkėje. Čia pat į melsvą padangę išbėgę ošiančios pušys, gražiai sutvarkytas sklypas, graži augmenija, gėlės. Jauku ir miela jų kampelyje. Ir čia tied daug svetingumo, šilumos svečiams. Vaišingi ir mieli Kašubai, daug draugų palikę Chicagoje, gražiai tvarkosi Deltonoje. Jų namuose daug meno kūrinų, sienas dabina iš tėvynės atgabenti suvenyrai. Antanas pasitraukė į ankstyvą pensiją. Jis ėjo banke viceprezidento pareigas, gabus finansininkas, geras administratorius, ekonomistas. Angelė tai namų šilima, visada maloniai besišypsanti. O kai tave sutinka, vaišina, kaip sakoma, kiek tik tai leidžia ištekliai.

O kai susiburia jų namuose kaimynai iš Daytona Beach, Ormond Beach, Deltonos, jautiesi lyg mažoje lietuviškoje salelėje. Angelė ir Antanas Kašubai čionykščiu gyvenimu patenkinti ir džiaugiasi ankstyvu poilsiu. Tačiau jų gyvenimo metuose buvo daug gražių akimirkų, jie dalį savo gyvenimo ir širdies atidavė lietuviškajai veiklai tiek tėvynėje, tiek ir išeivijoje.

Pagaliam stabtelėjime pas kitus mielus kaimynus, dar visai nesenai Deltonon atkilusius, tai mūsų operos solistą Antaną ir baleriną Ireną Sprindžius. Jie ilgą laiką gyvenimo Chicagoje. Ir kai Antanas artėjo į septintą dešimtmetį — paliko šį didmiestį ir pasirinko Deltoną. Jų jaukūs namai taip pat prie ežero. Didelis sklypas. Antano jau apso-dintas vaismedžiais, gėlėmis. Prie ežerą išeinančio tilto laivas. Mat Antanas ir Irena dideli meškeriojai. Tai maloni pramoga. Sveikatos šaltinis — sako žuvautojai. Na, o kai čia susiburia kaimynai, malonūs šeimnininkai vaišina gaivinančiais gėrimais ir skaniausia, pačių sugauta, žuvimi. Antanas Sprindys mums gerai pažįstamas ir neprikl. Lietuvos Operos, kurioje dainavo keletą me-

tų, atlikdamas įvairius vaidmenis, o Irena baletu spektakliuose šokusi pagrindines roles. Malonūs žmonės, kultūrininkai. Pokalbiuose sugrįžtame į mūsų meno ir muzikos pasaulį. Pasakoja daug įdomių nuotykių iš atralų gyvenimo, plačiai aptaria ir mūsų dabartinio kultūrinio gyvenimo raidą. Ir, rodos, iki gaidgystų šnekučiuotumei, nenusibostų ir pasakojimų klausyti. O kai kada ir graži daina nuskamba paežeriais.

Irena ir Antanas Sprindžiai taip pat esą patenkinti nauju gyvenimu. Jie mėgsta ramybę ir gamtos grožį. To čia tikrai netrūksta.

Paskutiniu laiku pasirašė su U. S. Home kompanija pasistatyti sau rezidenciją ir chicališkiai Lapėnai.

Žodžiu, šiame ramybės kampelyje kuriasi irgi lietuviškoji salelė.

Ar brangūs sklypai. namai? — paklauskite. Kartą teko apžiūrėti vienos kompanijos statomų namų modelį. Dviejų miegamų, saliono, valgomo, virtuvės su visais patogumais, labai gražų namą kompanija pastato už 26,200 dol. Reikia turėti savo sklypą. Sklypų čia gana gerų, geroje vietoje galima gauti po 2500 dol. Tokie namai labai gražiai įrengiami, patogūs gyventi ir, palyginamai, nebrangiai atseina.

Lietuviai čia gražiai sutaria. Visi skaito lietuvišką spaudą, o kai kada ir paremia aukomis.

Turiu pakartoti, kad šią vietovę aprašiau niekenu neprašytas, net nepažįstu kompanijos, kuri šį miestą statė. Daviau mažytę apžvalgą vietovės, kurioje su laiku, reikia manyti, ir daugiau lietuvių susiras sau ramų poilsį. Nebrangiai, gražiai įsikurs. Klimato sąlygos, kaip ir visoje Vidurinėje Floridoje. O pasižvalgyti pravartu ne tik labai pro po guojamose naujose vietovėse, bet ir Deltonoje, kuri jau egzistuoja penkiolika metų.

Ir šia proga noriu pridėti, kad lietuvis glausis prie lietuvių kaimyno, tačiau niekada nepalikime senųjų lietuviškųjų kolonijų, kol pats likimas neprivers. Gi keliantis — kurkimės gražioje, sveikatai tinkamoje vietovėse, kur yra žmogui patys reikalingiausi dalykai — sveikatos, apsipirkimo centrai, bažnyčios, bankai, na ir kur jau yra mielų lietuvių, kad ateityje, kad ir mažesniu mastu, būtų gyvos lietuviškosios salelės.

WANTED
WOODWORKERS
FOREMEN-SUPERVISORS

Also machine set-up, machine feeders, off-bearers, operators, sawyers saw-filers etc. for xpanding dimesion plant at Vicksburg, Mississippi.

WRITE TO:
ANDERSON-TULLY CO.
ATT. MR. L. G. HATAWAY
P. O. Box 28
Memphis, Tenn. 38101

(22-31)

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

"talking it over"

One in a series of columns answering questions you ask about your electric service.

K. Aš žinau pramonės bendrovės šioje apylinkėje, kurių nuosavybės mokesčiai neša naudą mūsų apylinkėms. O kaip su Illuminating Company?

A. Mes sumokėjome \$30,439,702 nuosavybės mokesčių 1976 m., daugiau, iš tikrųjų, negu kuris kitas mokesčių mokėtojas Cuyahoga, Lake, Lorain, Ashtabula ir Geauga apskrityse. Mokyklos gavo didžiausią dalį iš CEI nuosavybės mokesčių — virš \$20 milijonų praėjusiais metais.

K. Aš daug skaičiau apie saulės energiją. Ar mes kada galėsime tuo pasinaudoti?

A. Saulės energijos panaudojimas jūsų namų apšildymui yra galimas šiandien... Kiekvienam, kuris gali leisti šį papildomą metodą namų apšildymui, kaina būtų tarp \$3,000 ir \$15,000, žiūrint kurią sistemą jūs pasirinksite. Bet saulės energija gaminti elektrą yra kitas klausimas. Vyriausybė ir pramonė dar nėra pasiekusi lygio panaudoti tai platesniu mastu. Geriausiu pramatymu tai gali užtrukti mažiausiai 20 metų.

K. Ar galiu susitvarkyti, kad mokestis už elektrą būtų vienodas kiekvieną mėnesį?

A. Taip. Mūsų biudžeto planas siūlo šį patogumą klientams, kurie nori savo elektros išlaidas išlyginti mėnesiniais mokėjimais. Galimybė tuo pasinaudoti yra paaiškinta jūsų sąskaitoje vieną kartą metuose liepos ar sausio mėn. bazuojantis kada jūs sunaudojate daugiau elektros žiemą ar vasarą. Dėl platesnių informacijų rašykite ar skambinkite į CEI Consumer Services Department.

K. Jeigu aš išeinu iš kambario kelionai minutėm, ar apsimoka užgesinti šviesą?

A. Taip. Nors apytikriai kainuoja 5 centai 100 wattų lemputės 10 valandų degimas, kiekvienas sutaupyta centas yra dalis uždirbamo cento!

Jeigu jūs turite klausimų ar norėtumėte daugiau gauti informacijų kuriuo nors iš šių klausimų, mes norėtume jus išgirsti, tik parašykite: Talking It Over, Box 5000, Cleveland, Ohio 44101. Kadangi mes norime, kad jūs žinotumėte.

The Illuminating Company

PARAMA DIRVAI

Atnaujinami prenumeratorą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

V. Mastis, Hinsdale, Ill 10.00
A. Iškauskas, Weston, Ont. 5.00
MM. Momkus, Chicago .. 4.00
X. Y. 2.00
H. Kulber, Brooklyn 4.00
J. Jankus,
Richmond Hts., Ohio .. 2.00
V. Jonaitis,
Grand Rapids 2.00
J. Kazėnas, Cleveland .. 2.00
J. Miglinas, Chicago 5.00
N. Rastenis, Baltimore ..15.00
S. Butkūnas, St. Charles 3.00
A. Meilus, Cleveland 10.00
V. Guzulaitis,
North Kingstown 2.00
A. Karaitis, Union Pier .. 7.00
P. Naureckas, Chicago .. 7.00
A. Mačys,
Downers Grove 7.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Forge Shop
New shop in Claremore, Oklahoma
REQUIRES:
HAMMER OPERATORS
Bond experience preferred
For 1st and 2nd Shift.
Steady work, and fringe benefits.
Apply call or write to: General Mgr.
KYLE FORGE CO.
1400 INDUSTRIAL BLVD.
CLAREMORE, OKLAHOMA 74017
918-341-4663 (27-40)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

LIETUVIS KOVOJA PRIEŠ UNIJAS

Paskutines kelias savaites Australijos dienraščių puslapiuose mirga lietuvių Pauliaus Krutulio pavardė. Šis 21-rių metų jaunuolis, gyvenęs Melbourne mieste, anksčiau trejus metus mokėsi mokytojų seminarijoje, tačiau ją paliko vien dėl to, kad neįstojo į Australijos Studentų Sąjungą, kuri, jo manymu, buvo per daug kairiųjų pažiūrų. Paskutiniu laiku jis dirbo kaip tramvajų konduktorius Melbourne. Ir čia jis buvo verčiamas įstoti į tramvajų tarnautojų uniją. Nepripažindamas būtinio priklausymo unijoms, jis atsisakė į ją įstoti. Nuo to ir prasidėjo visas didysis triukšmas. Unijos spaudžiam, grąšinant net visuotinu streiku, jo darbdaviai turėjo jį iš darbo atleisti.

P. Krutulis, anksčiau buvęs nedidelės antikomunistinės Darbininkų Partijos, Viktorijos valstijos pirmi-

ninkas yra didelis antikomunistas. Jo diedukas ir kiti artimi giminės Lietuvoje buvo išvežti į Sibirą ir tik po Stalino mirties dalis jų galėjo grįžti atgal į Lietuvą. Kadangi Australijoje didžioji unijų dalis yra valdoma kairiųjų, tai ir P. Krutulis yra nusistatęs prieš privalomą priklausymą joms. Savo partijos remiamas, jis apeliavo į aukštesnįjį teismą ir ten laimėjo, gaudamas pažymėjimą, kad jis neturi būti verčiamas įstoti į šią, komunistų vadovaujamą, uniją. Tačiau po šio teismo Arbitražo Komisija, kuriai vadovavo moteris J. Cohen, anksčiau buvusi pati aktyvi darbiečių partijos, kuriais vadovauja žinomasis G. Whitlam, narė ir našlė darbiečių senatoriaus, rekomendavo Tramvajų Valdybai, kad išvengus būsimų didelių nesusipratimų, geriausiai būtų P. Krutulį atleisti iš darbo, ką jie ir padarė. Prasidėjo ir vėl didieji ginčai spaudoje ir P. Krutulio, atrodo, eis į aukščiausią teismą, dėl to, kad jis buvo neteisingai iš darbo atleistas.

Šiuo metu Viktorijos premjeras buvo išvykęs į užsienį, tačiau jo pareigas ėjęs vicepremjeras M. Thomson spaudos atstovams išsireiškė, kad jis manė, jog Australija yra laisvas kraštas, tuo pačiu pasiūlydamas darbą bent kurioje savo valstybinėje įstaigoje, ką mūsų jaunasis lietuvis atsisakė priimti, laikydamasis savo principo ir tęsdamas savo kovą teisme toliau, nors jis jau gavo ne vieną kairiųjų grąšinimą ir jo šeimos gyvenamo namo stiklai su akmenimis buvo išdaužyti. Įdomu kaip pasibaigs ši P. Krutulio kova prie komunistinę uniją.

TOOL MAKERS

MINIMUM OF 4 YEARS EXPERIENCE REQUIRED.

MACHINE REPAIR TOOL and GAUGE INSPECTORS JOURNEYMAN ONLY

TOOL MAKING OR TOOL AND DIE BACKGROUND REQUIRED.

APPLY EMPLOYMENT OFFICE
MONDAY THROUGH FRIDAY

DETROIT TANK PLANT

28251 VAN DYKE
WARREN, MICH. 48090
or call 313-497-1663

**CHRYSLER
CORPORATION**

An Equal Opportunity Employer

(25-31)

ENROLL NOW!

Summer Introductory Course in Welding at AIRCO Your Opportunity to Learn About Welding

High School Students! COURSE OFFERING

- 16 Hours (O.A.W.) Oxygen-Acetylene Welding and Cutting
- 16 Hours (S.M.A.W.) Shielded Metal Arc Welding
- 16 Hours (T.I.G.) Tungsten Inert Gas Welding
- 16 Hours (M.I.G.) Metal Inert Gas Welding
- Above Welding Phases Include Blueprint and Welding Symbols

Graduates!

OTHERS!!!

COURSE SCHEDULE

- 16 Day Course • Total of 64 Hours of Training
- 4 Hours Per Day Monday through Friday

CLASSES WILL START—

June 20 and June 27 July 6 and July 13
July 20 and July 27 August 3 & August 10

Equipment and Supplies Included in Cost of Program

CALL NOW at 431-1050

AIRCO Technical Institute

1361 East 55 St. (Near St. Clair) Cleveland, Ohio 44103

Accredited by the National Association of Trade & Technical Schools.

Licensed by Ohio Board of School & College Registration No. 71-04-0231-T.

EKSPEDICIJA ĮSTRIGO

Alsaro 19-kos žmonių ekspedicija, kurioje dalyvauja ir jaunas Sydnėjaus lietuvis inžinierius Paulius Janavičius, savo tėvams rašo, kad jie pasiekę Napo upę, iš kurios prasideda garsioji Amazonės upė. 16,000 pėdų aukštumoje, prie didžiojo Chimborozo

kalno jie turėjo draugiškas futbolo rungtynes su ten esančio Equadore kariuomenės dalinio komanda. Nuo Coca miestelio visa kelionė prasidėjo laiveliais, kurių trys buvo padaryti pagal senovės ispanų laivų stilių ant Napo upės kranto. Šių laivelių rėmai yra išpauti iš specialaus lenktai

išaugusio medžio, kurį galima rasti tik Equadore. Kiekvienas laivelis yra 11 metrų ilgio ir 3 metrų pločio. Laivelių pastatymas buvo baigtas pradžioje balandžio ir ekspedicija prasidėjo vandeniui iš Napo upės į Amazonę. Kelionė vandeniui buvo labai lėta ir pavojinga, zonėje jau buvo labai lėta

ir pavojinga, dėl seklumų, prikritusių medžių ir kt. Pačioje Amazonėje jau buvo geriau, nors ten buvusios didelės srovės buvo labai pavojingos. Atlikus apie 3000 kilometrų kelionę vandeniui, ekspedicija užkliuvo Brazilijos uoste Belem, kur uosto kapitonas jiems neleido išplaukti į Atlantą,

motyvuodamas, kad jų laiveliai nėra saugūs perplaukti Atlantą į Ispaniją. Šis sulaukymas jiems yra labai nemalonus, nes jie norėjo išplaukti prieš birželį iš Macapa, kad išvengus Bermudos ciklonų ir Cantanbrijos jūros audrų sezonų. Šiuo metu dar neaišku kaip jiems pasisekė tai padaryti.

Weekly Thrills

2 DOZ.
chances for
\$1.00

\$1 Lucky Buck II

24 chances to WIN...from \$20 to \$100,000!

\$50,000

000000

\$30,000

000000

\$20,000

000000

\$5,000

000000 000000

000000 000000

000000 000000

000000 000000

\$20

000 000

000 000

000 000

000 000

000 000

\$100,000 KICKER!

000000

LOŠKITE NAUJA \$1 Lucky Buck II

**24 galimybės laimėti kiekvienam bilietui
nuo \$20 iki \$100,000.**

Yra smagu! Yra lengva lošti! Ir tai turi daugybę būdų laimėti.

1. 10 galimybių laimėti \$20.

Kiekvieną ketvirtadienio naktį laimėjęs trijų skaičių numerį bus atrinktas. Jei tas skaičius bus tame langelyje, nuneškite savo bilietą pas bet kurį loterijos bilietų pardavimo agentą ir jums išmokės \$20 tuoj pat!

2. 10 galimybių laimėti \$5,000.

Kiekvieną ketvirtadienio naktį laimėjęs šešių skaičių numeris bus atrinktas. Turėkite tą numerį šiame langelyje ir jūs laimite \$5,000!

3. Galimybė laimėti \$20,000, \$30,000 ar \$50,00!

Jeigu laimėjęs šešių skaičių numeris yra šiame langelyje, jūs laimėsite... \$20,000, \$30,000 ar \$50,000!

4. Dabar čia yra svarbiausia! Galimybės laimėti \$100,000!

Jeigu laimėjęs šešių skaičių numeris sutaps čia, jūs laimėsite \$100,000!

Žiūrėkit Ohio Loterijos TV programą ketvirtadieniais 7:30 v. v. dėl visų laimingų numerių. Ar sekite savo vietinėje spaudoje.

Per each million Lucky Buck II tickets sold, there are 10,000 winners of \$20; 10 winners of \$5,000 and 1 winner each of \$20,000, \$30,000, \$50,000 and \$100,000. By law, all net proceeds of the Ohio Lottery are contributed to the State of Ohio General Fund and distributed for the benefit of all Ohioans in such areas as education, public welfare, mental health and other needs.

Vilnės S. Jokubka ir dolerinė krautuvė

J. JUREVIČIUS

Pažangiųjų laikraščio Vilnės redaktorius S. Jokubka, kaip jis pats rašo, lankėsi vieną mėnesį Tarybų Lietuvoje. Viešnagės metu buvo vežiojamas po kurortus, kolchozus. Daug ką matęs ir girdėjęs. Pagaliau Amerikos vargšas užėjo Vilniuje į dolerinę krautuvėlę ir net už 100 dolerių nusipirko dovanų.

Jeigu jau taip visko yra ir galima paprastose krautuvėse laisvai nusipirkti, tai kam reikėjo tų dovanų ieškoti toje dolerinėje krautuvėlėje? Jokubka visai nekelia klausimo, kam tokios išskirtinės krautuvės reikalingos. Kodėl tokios krautuvės yra tik Sovietų Sąjungoje, satalitinėse valstybėse ir okupuotose Baltijos valstybėse. Tokio pavadinimo krautuvės laikomos tik užsienio turistams. Po vieną jų yra: Vilniuje, Rygoje, Maskvoje, Leningrade, Varšuvoje... Vadinasi,

kur apsistoja turistai. Laisvajame pasaulyje tokių dalykų nėra. Jokubka gerai žino, kad tokių krautuvių Amerikoje nėra. Amerikoje visose krautuvėse gali lankytis turtingas ir vargšas. Gi proletariato diktatūros kraštuose įsteigtos vadinamos dolerinės krautuvės, kurių vietos gyventojai, be turistų malonės, negali nieko pirkti. O per spaudą, radijo, televiziją diena iš dienos varoma propaganda, kad pas juos geriausias gyvenimas visko yra ir kad blogiausiai žmonės gyvena kapitalistiniame pasaulyje.

Tose dolerinėse krautuvėlėse yra vietos darbininkų rankomis pagamintų prekių, bet eilinėse krautuvėse jų nėra ir nerasi. Pav. kilmiai. Persiško stiliaus kilmeliai, kaip man aiškino, gaminami okupuotoje Lietuvoje. Paprastose krautuvėse jų nėra ir tie, kurie juos pagamina, negauna nu-

sipirkti. Kaip minėjau kilmelis 10x12 pėdų įkainuotas 90 dol. Buvo ir didesnių po 140 dol. Vienintelė prekė įkainuota doleriais. Visos kitos prekės įkainuotos rubliais ir dienos kursu verčiama į dolerius. Apie 75 kap. už dolerį. Tos dolerinės krautuvėlės yra mizerija prieš Amerikos, Šveicarijos, Olandijos, Vak. Vokietijos krautuves.

Bevaikštinėjant Vilniaus, Kauno gatvėmis prisimčiau buvusias nepriklausomybės laikais krautuves susidarę milžiniškas skirtumas. Per okupacinio valdymo 32 metus ne tik, kad nepagerėjo būtiniausių kasdieninių reikmenų gamyba bei pristatymas, bet visai nusmuko, visko trūksta. Jeigu ką nors šiaip taip suranda nusipirkti, bet pasakiškos pagal uždarbius kainos. Mačiau Kaune tik vienos krautuvės lange išstatytus moteriškus apatinius. Gražūs. Kur pagaminti nežinau. Jų kaina — 19 rub. Antklodė — 40 rub., palams medžiagos metras — 22 rub. Tai kiek darbininkas gaudamas tegul ir 100 rub. į mėnesį gali nusipirkti tokių būtinųjų kasdieninių prekių. Todėl gyvendami tokiuose nedatekliuose ima visokiais būdais kombinuoti ir vagiliauti. Pasklydęs posakis — nevogsi negyvensi.

Laimingi yra tiek, kurie gauna siuntinėlius iš užsienio. Nors paskutiniu laiku ir tuos gerokai suvaržė. Taip pat laimingi ir tie, pas kuriuos atvyksta gimines iš užsienio. Ši bei tą atveža ir dar toje dolerinėje krautuvėlėje nuperka. Dolerinėje krautuvėlėje dauguma ieško batukų. Dauguma maži numeriai. Jų būna koks 100 porų.

Labai keistą įspūdį susidariau, kai lentynoje pamatiau keletą skarelų (babuškinų). Amerikoje, Chicagoje po 2 dol. jų gali pirkti kiek tik nori. Dolerinėje po 4 rub. 60 kap. Išvertus į do-

lerius išeina apie 6 dol. Geras uždarbis. Tokios išpūstos kainos rodo, kiek kompartijos vadovybei rūpi socialiniai darbo žmonių reikalai.

Dolerinių krautuvių paskirtis ko daugiausiai surinkti užsienio valiutos, ypač dolerių, kurių Sovietų Sąjungai labai reikalingi. Amerikos "vargšas" Jokubka nepasigailėjo 100 dol. ir į tą krepšį įmetė.

Vilnės redaktorius Jokubka nedrįsta savo skaitytojams paaiškinti, kad proletariato valstybėje per 60 valdymo metų darbininkas

savo rankomis pagamintų prekių negauna jų nusipirkti. Jokubka gerai žino, kad Amerikoje darbininkai savo dirbtuvėse gali ne tik nusipirkti, bet dar pirkdami gauna tam tikrą nuolaidą iki 20%.

Iš tų keletos palyginimų matyti, koks didelis skirtumas tarp socialistinio ir laisvojo pasaulio dirbančiųjų gyvenimo.

Vilnės redaktorius Jokubka už gerą tarnybą paršivežė "Garbės žurnalisto" titulą. Sekantį kartą grįš su "daktaratu". Mainos rubai margo siveto.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinia apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvį kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601

Antrame aukšte.

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

- PLASTER PATTERN MAKERS
- SHEET METAL WORKERS
- FOUNDRY MOLDERS
- DIE FINISHERS

For zinc alloy foundry, aircraft tooling and prototype automotive work. Short run jobs.

WAYNE FOUNDRY & STAMPING CO.

3100 Hubbard
Detroit, Mich. 48210
894-7430

MACHINIST A/R

3 to 5 years experience in products, lathe, miller and grinder. Mostly short runs. Capable of own set-up and ability to work within close tolerances. Call J. P. Friend for appointment.

KENICS

KENICS PARK,
NORTH ANDOVER, MASS. 01845
(617) 687-0101

An Equal Opportunity Employer

(27-28)

DETAILER

High school graduate with a minimum of 1 year electro-mechanical drafting experience. Knowledge of engineering change notices desirable.

MACHINIST

High school graduate with a minimum of 3 years' machine shop experience. Must be familiar with set-up and operation of screw machine.

Apply in person to:

SYCOR, INC.

100 Phoenix Drive
Ann Arbor, MI 48104
Or call: (313) 971-0900, ext. 210

As an Equal Opportunity and Affirmative Action Employer, Sycor, Inc., Urges Females and Members of Minority Groups To Apply

Sycor, Inc.

An Intelligent Idea

Senos patikimos firmos, prezidentas
MR. M. RIFKIN,

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

oficialiai praneša savo gausiems klientams,

MUITU APMOKĖTŲ DOVANINIŲ SIUNTINIŲ

giminėms Lietuvoje ir USSR tęsiama toliau kaip buvo per pastaruosius 45 metus.

KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS. GAVĖJAI NIEKO NEMOKA.

SIUNČIANT DOVANAS-SIUNTINIUS savo giminėms, yra geriausias kelias suteikti jiems džiaugsmo.

Siuntiniai prilmami šiose įstaigose ir skyriuose:

Atidaryta kasdieną nuo 9 A. M. iki 5:00 P. M. šeštadieniais, liepos ir rugpjūčio mėn. uždaryta.

Globe Parcel Service, Inc.

723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel.: (215) — 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE:

212 Fifth Ave. Room 709

NEW YORK, N. Y. 10010

Tel.: (212) 685-4537

Atidaryta kasdieną nuo 9 A. M. iki 5:00 P. M. šeštadieniais: 10 A. M. — 2 P. M.

BALTIMORE, MD. 21224

3206 Eastern Avenue
(301) — DI2-2374

CHICAGO, ILL. 60622

2242 West Chicago Avenue
(312) — 235-7788

CHICAGO, ILL. 60632

4065 Archer Avenue
(312) — YA7-5980

CLEVELAND, OHIO 44109

3491 West 25 St.
(216) — 741-8082

DETROIT, MICH. 48210

6720 Michigan Avenue
(313) — 894-5350

ELIZABETH, N. J. 07201

956 A Elizabeth Avenue
(201) — 354-7608

HAMTRAMCK, MICH. 48212

11415 Jos Campau Avenue
(313) — 365-6350

LOS ANGELES, CAL. 90026

2841 Sunset Blvd.
(213) — 413-0177

MINNEAPOLIS, MINN. 55418

2422 Central Avenue N. E.
(612) — 788-2545

NEW BRITAIN, CONN. 06052

97 Shuttle Meadow Avenue
(203) — 224-0829

NEW YORK, N. Y. 10003

101 First Avenue
(212) — OR4-3930

CLEVELAND, OHIO 44134

5432 State Rd.
(216) — 749-3033

PHILADELPHIA, PA. 19123

1013 N. Marshall Str.
(215) — 925-8878

ROCHESTER, N. Y. 14621

681 — 683 Hudson Avenue
(716) — 544-2151

SAN FRANCISCO, CAL. 94122

1236 Ninth Avenue
(415) — 564-7981

SEATTLE, WASH. 98125

11551 6th Place N. E.
(206) — EM3-5556

SOUTH RIVER, N. J. 08882

168 Whitehead Avenue
(201) — 257-2113

VINELAND, N. J. 08360

Parish Hall, West Landis Ave.
(609) — 696-9796

WORCESTER, MASS. 01605

82 Harrison Str.
(617) — 798-3347

BROOKLYN, N. Y. 11222

72 Nassau Avenue
(212) — 389-6747

WHEAT RIDGE, COLO. 80033

4330 Quay Str.
(303) — 422-4330

SYRACUSE, N. Y. 13204

318 S. Wilbur Avenue
(315) — 476-6958

REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJO MUITŲ SĄRAŠO

Šešeri metai be JURGIO BIELIŪNO

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

A.A. Jurgis Bieliūnas

Šiais metais rugpiūčio mėn. 5 d. sukanka šešeri metai nuo a. a. Jurgio Bieliūno mirties. Laikas yra sakoma pats geriausias gydytojas, tai ir šiuo atveju, gydys geriausiai, lietuvių padarytą didelę skriaudą ir liūdesio žaizdą. Mes, Venezuelos lietuviai, Caracas — nepaprastai išgyvenome Jurgio netekimą. Nors Caracas yra Lietuvių Bendruomenės Centras, bet, Jurgiui būnant gyvam, visa veikla buvo Maracay mieste. Visi reikalai sukosi apie Jurgį, nauji sumanymai, klausimų išsprendimas ir rūpesčiai.

Būdamas didelis patriotas ir taurus lietuvis, norėdavo suruošti visuomet ką nors didelio, lietuvių vardo pagarsinimui. Pinigų visuomet atrasdavo. Iškviėtė krepšininkų komandą iš šiaurės Amerikos, kurie labai gražiai pasirodė. Vasario 16 d. minėjimai visuomet būdavo labai gražiai minimi, dalyvaujant vietos Gubernatoriui ir aukštajai karininkijai. Jurgis buvo labai taikaus ir gero būdo, visuomet linksmas, greitai užmėgdavo draugiškus ryšius su visais, todėl ir turėjo tiek daug gerų draugų. Maracay LB Apylinkės valdybai neturint pinigų, visas parengimų sąskaitas pusiau padengdavo Jurgis su savo draugu Henriku Gavorsku, taip pat stipriu prekybininku.

Paskutiniaisiais mėnesiais prieš savo mirtį iškviėtė Čiurlionio ansamblį apie 80 asmenų. Suorganizavo apgyvendinimą Maracay karininkų klubo patalpose, ka-

riuomenė suteikė transportą ir kaip palydovą gavo lietuvių karininką. Čiurlionio ansamblis pasirodė labai gražiai. Davė koncertus keliuose miestuose. Liepos mėn. 5 d. per Venezuelos Nepriklausomybės šventės minėjimą Čiurlionio ansamblis pasirodė su didžiausiu pasisekimu. Ansamblio išleistuvių pokylį suruošė Maracay kariuomenės vadovybė savo puikiose tropikų sodų pavėsiuose. Neturėdamas jėgų paeiti, dėl pablogėjusios sveikatos, iškilmės Jurgis buvo atvežtas vėžimėlyje. Visi matė ir gailėjosi, kad Jurgis gyvena paskutines dienas.

Išvykus Čiurlionio ansamblui, Jurgis Bieliūnas su žmona iškrido į Salzburgo ligoninę, kur ir užmerkė amžinam poilsui akis.

Nuvažiuojame ir dabar į Maracay miestą, bet jau nebe tas. Visur tylu. Jurgio nėra. Tik girdi, rodos, tose vietose kur Jurgis vaikščiojo, aidą nešiojamą vėjo. Mums Jurgis mintyse pasiliks visuomet gyvas. Jurgio žmona Vanda kas metais užperka iškilmingas šv. Mišias už jo vėlę. Taip pat kas metai aplanko Jurgio kapą Austrijoje, Salzburgo mieste. Po mišių pakviečia visus dalyvius iškilmingiems pietums. Malonu, kad Jurgio pirmųjų sunkiųjų metų triūsas nenuėjo veltui. Jurgio žmona didelių gabumų prekybos srityje, praplėtė prekybą. Vyrui mirus, paliko ištikima lietuvių reikalams, kur tik būna reikallas, remia stambiomis aukomis.

Minėdami šeštąsias mirties metines, mes buvę Jur-

gio bičiuliai prisimename Jurgio žmoną Vandą ir jo gimines. Telaimina Aukščiausias jo nuveiktus darbus, įkvėpdamas mums didesnę pasiaukojimą Tėvynės meilei.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE SAVA GYVENIMO ISTORIJA

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, pasiekęs savo 90-ties metų amžių, 1976 m. išleido savo organizacinio gyvenimo istoriją, kurioje yra menami žmonės, pasakojami įvykiai, pateikiami, kur tik reikėjo, skaičiai ir rodomas tas santykis, kurį SLA visą laiką turėjo su visa lietuvių šiaurės Amerikoje ir Kanadoje, o taip pat ir amžių metropolija — Lietuva.

Kaip jau minėta, tai ilgo laikotarpio lietuviškasis gyvenimas išeivijoje, tad ir yra vertas savos istorijos jos knygos pavidalu. Šia leidinio pavadinimas: "SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE 1886 - 1976"; ji spausdino Vi-Vi spaustuvė Chicagoje, o išleido pats SLA, be abejo šiu pastarųjų kelerių metų Pildomosios Tarybos rūpesčiu ir tam skirtu dėmesiu, tam asiguotomis ir lėšomis.

Šis leidinys turi 631 puslapį, kuriame yra dviejų kalbų tekstai: lietuvių kalba 466 puslapiai ir anglų kalba (santrauka) 165 puslapiai. Šią SLA istoriją rašė trys autoriai, kiekvienas jų aprašęs viso SLA gyvenimo maždaug trečdalį. Šios ISTORIJOS atsakingasis re-

daktorius yra pats SLA Pildomosios Tarybos prezidentas Povilas Dargis, ir štai, kaip jis apibūdina autorius: Vytautą Širvydą — kaip pirmųjų veikėjų aini, rašto žmogų, laikraštininką. Antaną Diržį — kaip nepriklausomos Lietuvos Respublikos auklėtinį, ten diplomuotą teisininką, gerai suprantantį tarpkarinės grynės dvasią, viltis. Algirdą Budreckį — kaip pažįstantį gyvąją dabartį su pokarinės grynės naujovėmis ir išsimokslinusių Amerikos aukštojoje mokykloje, čia gavusį ir mokslo laipsnius už istorinius darbus.

Antroje 19-to šimtmečio pusėje vis didėjusi lietuvių išeivija Amerikoje, iki tol žvejota ir išnaudota lenkų, nemaža dalis jų lenkais ir vadinta, buvo savan lietuviškan gyveniman. To meto didysis šauklys savon tautinėn savigarbon yra DR. JONAS ŠLIŪPAS. Jis jau 1885 metais saviem tautiečiam liepia vienyti. Tą šauklį išgirsta ir kiti, ir šliūpo iškeltą mintį telktis Susivienijiman labai skambiai aidi PIJUS PASECKAS. Jis sako: "Mūsų čia yra 50 tūkstančių, bet esa-

(Nukelta į 16 ps.)

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6 1/2% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6 3/4% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7 1/2% įnešus \$1,000
48 mėnesiams

7 3/4% įnešus \$1,000
72 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%).

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5 1/4%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS. UZDARYTA PIRMADIENIAIS.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

6712 Superior Ave.
431-2497

13515 Euclid Ave.
681-8100

32800 Center Ridge Road
779-5915

14406 Cedar Ave.
381-4280

TRUCK DRIVERS NEEDED

Major Trucking company needs qualified drivers. Must be at least 23 years old and must pass DOT physical. Must have 3 years verifiable semi-diesel experience. We offer: Good pay, good benefits and full time work.

FOR INTERVIEW CONTACT

Ken Turner at (214) 299-5371
OUT OF TOWN CALL COLLECT (26-30)

TOOL & DIE MAKERS

FULL AND PART TIME

Manufacturer of small automotive parts needs 2 journeymen tool and die makers (1 each shift). Must possess Journeyman's card or equivalent experience. Starting wage in excess of \$7.00 an hour.

WE GLADLY ACCEPT RETIREES.

APPLY:

F & E
Manufacturing Div.

3054 JOYCE ST.

FLINT, MICH. 48507

OR CONTACT IRA DOUBLIER AT

313-743-8770

An Equal Opportunity Employer (26-30)

PLASTIC INJECTION MOLDING FOREMAN or ASSISTANT

Excellent opportunity for individual with heavy experience in custom injection molding for Mt. Clemens area Plastic Manufacturer.

Call STAN DAWIDOWSKI
313-791-3000

(19-28)

SLA Istorija...

(Atkelta iš 15 psl.)

me išsisklaistę, nieko neženklinam. Jei susitelktume krūvon, žinotume kur kas gyvena ir kiek mūsų yra, tada būtų lengva pastatyti palocius ir mokslaines". Ir tą savo galvą Paseckas užsklendžia įdomiu apsisprendimu, pasakydamas "nesu užmuštas (suprask "aklas") patriotas, bet be vienybės kito kelio nemačiau. Visiem Amerikos lietuviui sakau — vienykime!"

Tą lietuvių vienijimosi genezę minimoje SLA ISTORIJOJE aprašo Vytautas Širvydas, žinomo Juozo O. Širvydo (visuomenininko - laikraštininko) sūnus, savo amžiumi lenktyniuojas su pačiu Susivienijimu ir liečias laikotarpį pirštų viršūnių jautrumu. Rašomą laikotarpį jis vadina: AUŠRA AMERIKOS ŽEMYNE.

Sakysim, beveik be išimties visada nelengva atvaizduoti pradžią, o jei kas buvo kuriama ne vieno, tenka sugaišt laiką, net sugadint sveikatą, kad nustačius "kas buvo pirmas". Taip ir šios ISTORIJOS atveju esama nesutarimo, kuris Susivienijimas buvo pirmas — SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE, ar SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ AMERIKOJE.

Čia V. Širvydas duoda "dvynukų" prielaidą, tačiau tuoj pat pridurdamas, kad pirmasis, t. y. tautiečių Susivienijimas gimė tvirtas dvasia nors ir silpnas kūnu, o Romos Katalikų Susivienijimas pasirodė, nors ir stipresnis kūnu, bet menka dvasia. Tačiau ir tokie dvynukai negalėjo gimti visai kartu. Tų abiejų Susivienijimų gimimus nustato pirmieji Seimai. O Romos Katalikų Susivienijimo Seimas buvo sušauktas net trimis mėnesiais vėliau, negu Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimas. Dar aiškiau V. Širvydas kalba, kai nustato visų lietuviškų Susivienijimų atsiradimą. Jis sako: "Lietuvių susivienijimai yra šie: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (suorganizuotas 1886, inkorporuotas 1889); Susivienijimas Lietuvių Romos Katalikų Amerikoje (suorganizuotas 1901, inkorporuotas 1905); Lietuvių Moterų Romos Katalikų Sąjunga (inkorporuota 1919); Lietuvių Darbininkų Susivienijimas (inkorporuotas 1930)."

Tuo V. Širvydas pasitarauja istorinei tiesai, kuri ne vienu atveju buvo iškraipoma, kai yra pasirodę leidiniai apie Amerikos lietuvių, ar recenzuojant tuos leidinius, kaip lygiai ištaiso Lietuvių Enciklopedijos (Bostoniškės) netikslu-

PAŠAUKIMO KELIAS

J. MIŠKINIS

Kiekvienas pašaukimas yra reikalingas meilės ir sugebėjimo. Sugebėjimą galima įsigyti gabumais, mokslu ir praktika, tačiau meilė darbui reikia atsinešti su savimi. Jei jos žmogui trūksta, niekad netaps geru savo amato žinovu-specialistu. Patyrimui augant, drauge turi žmoguje augti ir prisirišimas prie pasirinkto darbo. Taigi liūdno-ka, jei esti atvirkščiai. Žmogui verstis nemėgiamu darbu, ypač amatu, nuolat tu-

mus, esamus tų organizacijų aprašymuose.

★

Laikotarpį nuo 1916 iki 1944 metų aprašo A. Diržys. Šioje ISTORIJOJE šis laikotarpis pavadintas "SLA, KAIP AMERIKOS LIETUVIŲ REPUBLIKA". Šiame laikotarpyje Susivienijime ryškėja ypatinga gaja organizaciniai augti ir pasiekti didžiausią narių skaičių — per 22 tūkstančius narių. 1930 metais SLA Seimas Chicagoje buvo taip pat gausiausias (per 500 delegatų). Tačiau šiame Seime atsivėrė ir didžioji opa iš tvinkusio net nuo 1921 metų kraštutinio kairiosios ideologijos veikimo. Susivienijime kraštutinis kairysis ideologinis sparnas norėjo paimt SLA vadovavimą į savo rankas. Tai pasireiškė triukšmu Seime ir po to pasirodžiusia krize visame Susivienijime. Tačiau ir tokiu atveju gyvybinis gajumas ėmė viršų, Susivienijimas išsilygino ir vėl į normalų gyvenimą.

A. Budreckis vaizduoja pokarinį SLA gyvenimą (nuo 1945 m.) iki dabartinių laikų. Šiame laikotarpyje nuo pat pradžios buvo pribrendusi apdraudų konversijos problema, ką autorius atkuria labai vaizdžiai. Tai yra jau perėjimas į modernų apdraudos sutvarkymą ir pilną prisiderinimą prie įstatyminių reikalavimų. Čia yra paliečiami giliai ir organizacijos išsilikymo klausimai, kuriais rūpinasi vyriausia vadovybė — Pildomoji Taryba. Autorius jo aprašomą laikotarpį yra pavadinęs — SUSIVIENIJIMAS DINAMIKOS IR PERTEKLIUS GADYNĖJE.

Šios ISTORIJOS yra duota santrauka anglų kalba. Tai labai naudinga šio leidinio dalis, kai žinom, kur tokias istorijas leidžiam, ir norim, kad jas paskaitytų daugiau kas.

S.L.A. Istoriją galima įsigyti kreipiantis į Susivienijimo Centro įstaigą adresu: 307 West 30th Street, New York, N. Y. 10001.

rėti reikalą su tuo, kas jam įkuru — tai tikriausia kankynė tiek jam, tiek kitam, su kuo turi bendrauti. Be to, tokiais atvejais, dažnai ir pats darbas nukentčia.

Kiekvienais metais, mokslo pabaigoje ar pradžioje, daugelis jaunuolių sprendžia gan vieną rimčiausį klausimą: "kuo būsiu?" Eiliniu darbininku, amatininku, techniku, inžinieriu, kunigu, gydytoju, vaistininku, mokytoju, pirkliu, buhalteriu, rašytoju ar kitku?.. Gyvenimas toks platus ir jame raizgosi tokia daugybė kelių, o jaunuoliui ar jaunuolei reikalinga pasirinkti tik vienas kelias, kuris ateity jį ir jo šeimą išmaitintų ir suteiktų jam gyvenime laimės.

Tiesa, visi darbai ir amatai naudingi ne tik dirbančiam, bet plačiai visuomenei. Tačiau visiems darbams reikia pasirengti ir juose specializuotis - išsibulinti. Geriausia iš karto pasirinkti vieną, tikrą, kuriam jaučiamas gabumo ir turima reikalingų išteklių. Jei šokinėjama nuo vieno darbo ar mokslo šakos prie kitos, tai iš karto nepagalvojus, paskum tik laikas gaišinamas.

Stebėdami, pavyzdžiui, vyresniųjų gyvenimą ir bešališkai, bet kritiškai įvertindami, pastebėsime daug ydų ir spragų. O įsigilinę į jų priežastis, rasime nepasitenkinimą savimi, savo aplinka, savo verslu. Kartais tai priklauso nuo bendro asmens išsiblašymo ir nervingumo. Tokiam niekadoms niekur nebus gerai ir jis jokiai darbui netiks bent kiek ilgesniam laikui.

Vadinasi, yra tokios nekūrybingos prigimtys — natūros.

Tad rengdamiesi ateities darbui, turime būti geriausių mostų ir vilties. Bet juk taip pat buvo ir prieš mus. Kodėl kitiems nepavyko įkūnyti idealų? Taigi gali ir su mumis panašiai atsitikti. Todėl ir reikia saugotis kartoti kitų išgyventas klaidas. Reikalinga ryžtingai ir aukštai nešti savo verslo, savo pašaukimo vėliavą ir jo garbei nesigailėti ilgesnių dar neapmokamų valandų, savo galvos raumenų triušo.

Todėl mokėkim pasirinkti verslą. Prisiminkim, kad mūsų tauta yra negausinga, iškrikdyta po visą pasaulį — nelaiminga, vienintelis jos turtas tai esame mes patys, jos vaikai, mūsų galvos, širdys ir rankos. Tad stenkimės, kad visi tėvynės vardan mūsų dirbami darbai būtų stropūs, sąžiningi ir kilnūs.

Taigi ir reikia mylėti savo profesiją, visapusiškai

pažinti jos savumus ir sistemos palengvinimo galimumus ir, jei turėsime progos darbą patys pasirinkti, tai, atidžiai klausimą apsvarstę, rinkimės ne vieną, kuris šiuo metu atrodo mums pelningiausias, bet kur širdis mus traukia ir nepaliaujamai trauks ateityje. Pamėgtas darbas dirbti yra kur kas lengviau ir maloniau, nei primestas ir nemėgiamas.

Vengtina tik vieno: sumaišyti amatus, t. y. greit nuo vieno amato ar verslo perėjimas prie kito. Kiekvienas padorus amatas ar verslas vertas pagarbos ir atlyginimo. Kaip painiame laikrodžio mechanizme nėra svarbių ir nesvarbių ratelių, o visi, ir maži ir dideli, yra vienodai būtini ir be vieno iš jų visas mechanizmas gaus sustoti, lygiai taip ir visuomenės organizacijoje visi jos nariai, jei yra savo vietoje, sukasi, pluša, dirba gal ne tiek savo, kiek visumos naudai.

Skaitykit ir platinkit

D I R V A

Young man for general factory work. Please apply Mercury Polishing & Plating, 11 Humbert Street, off Woonasquacket Ave., North Providence, R. I. 401-231-5590. (23-27)

OPPORTUNITY FOR
BORING MILL OPERATORS
MILL OPERATORS
BLANCHARD GRINDERS
RADIAL DRILL OPERATORS
Experienced Only Need Apply.
Full Benefits, Long Program.
DELTA ASSOCIATED
INDUSTRIES CORP.
450 FAIR STREET
FERNDAL, MICH. 48220
(1/2 Mile E. of Woodward Off 8 Mi.)
(26-28)

WANTED
EXPERIENCED OPERATORS
Heavy Steel Plate Brakes and Rolls
Permanent 57 hour work week. No
age limits. 69 year old Firm. Write
HOUSTON BLOW PIPE & STEEL
FLATE WORKS, Box 1692 Houston,
Texas 77001. (20-29)

WANTED EXPERIENCED
COLD DRAWN STEEL MILL
Needs experienced operators capable
of set-ups and complete handling of
combined drawing machine. Excellent
salary and all fringe benefits.
BARNABO STEEL CORP.
8455 Ronda Drive,
Canton, Mich. 48187
West of Haggerty, South of Joy
(19-28)

BORING MILL OPERATOR
BRIDGEPORT OPERATOR
LATHE OPERATOR
Job shop experience. Days.
APPLY
VICTORY DIE & GAUGE CO.
990 SO. OAKWOOD
DETROIT, MICH. 48217
313-841-0264
(26-28)

WANTED AT ONCE JOURNEYMAN
or
1ST CLASS SKILLED
HELP FOR A MEDIUM SIZED
STAMPING PLANT
TOOL and DIE LEADER
TOOL and DIE REPAIRMAN
MACHINE REPAIRMAN
MILLWRIGHTS
JOURNEYMEN
ELECTRICIANS
(CITY LICENSED)
QUALITY CONTROL
INSPECTOR
ALL MUST HAVE AUTOMOTIVE
STAMPING EXPERIENCE.
ALSO PRODUCTION SUPERVISOR
WITH AUTOMATIC AND COIL
FEEDER EXPERIENCE.
APPLY TO:
RENMUTH, INC.
9111 Schaefer
Detroit, Mich.
(18-27)

NAUJOS KNYGOS

• Bronys Raila. BASTŲ NO MAIŠTAS. 500 psl. Kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Aplankas ir titulinis puslapis Algirdo Kurausko. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas, c/o G. Vėžys, 6349 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629.

• LITUANISTIKOS INSTITUTO 1975 METŲ SUVAŽIAVIMO DARBAI. Spaudai paruošė B. Mačiūka 5 dol. Gaunamas: The Institute of Lithuanian Studies, Inc. 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Illinois 60629.

Leidinyje surinktos paskaitos skaitytos Lituanistikos Instituto suvažiavime Clevelande 1975 m.

• TĖVYNĖS SARGAS, 1977 m. Nr. 2. Politikos ir socialinių mokslų žurnalas. Redaguoja Petras Maldeikis, 117 Sunset Drive, Hot Springs, Arkansas 71901. Administratoria Antanas Balčytis, 6819 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629. Leidžia Lietuvių krikščionių demokratų sąjunga. Numerio kaina 3 dol.

Šiame numeryje daug aktualios medžiagos: Vliko vienerių metų veiklos apžvalga; ark. J. Matulaičio įtaka krikščionims demokratams; vidinis skilimas išeivijoje ir kt.

MACHINE REPAIRMEN MILLWRIGHTS

MUST HAVE UAW JOURNEYMANS CARD OR BE ABLE TO GET ONE. \$7.48 PER HOUR. EXCELLENT FRINGE BENEFITS. MAIL RESUME TO

JACKSON CRANKSHAFT COMPANY

2314 Tyson,
Jackson, Mich. 49203
An Equal Opportunity Employer
(25-28)

AGRICULTURAL WORKERS

\$2.50 PER HR. GUARANTEE

Our recent expansion program requires additional harvesters to pick our mushrooms. Under our guarantee plus incentive program, we will pay you \$2.50 per hour during our training program designed to enable you earn in excess of \$3.00 per hour. Our current harvesters under this program earn \$2.75-\$4.00 per hour.

This is a new incentive program, which combined with our group insurance program, provides an attractive full time agriculture employment opportunity.

Please apply in person daily, 8:00 a.m. 5:00 p.m. at our VALMEYER PERSONNEL OFFICE.

CASTLE & COOKE FOODS

VALMEYER, ILL
618-935-2295 or 2282

Equal Opportunity Employer
(19-28)

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Lietuviškųjų birželių tragizmas

Kas met minime tragiškuosius birželio įvykius: nepriklausomybės praradimą 1940 metais ir masines deportacijas 1941. Jei nepriklausomybės atgavimo gyvų liudininkų būrelis vis mažėja, tai tragiškųjų birželių liudininkų galima priskaityti milijonais. Nors ir lengvo gyvenimo lepinama laisvajame pasaulyje, mūsų visuomenė energingai tęsia kovą už Lietuvos nepriklausomybę ir už kiekvieną mūsų tautos kančinį. Simo kudirkos išgelbėjimą ir išlaisvinimą įstengė iškovoti tik laisvojo pasaulio lietuviai. Organizacijos ir pavieniai asmenys, viešai ir ne taip jau viešai, remia ir palai ko mūsų kenčiančius ir persekiojamus tautiečius tiek moraliai, tiek materialiai.

Per birželio tragiškų įvykių minėjimus mes sakome kalbas, prisimename mūsų išvežtuosius, nukankintus ir dabar kalinamus. Tačiau kai į mūsų tarpą atvyksta žmogus, kuris dar ilgą eilę metų išliko okupuotoje Lietuvoje, išgyveno kalinio dalį Sibire ir pagaliau pasiekė svetinus Amerikos krantus, tada visi pasakojimai, visos prkalbos vėl pasidaro labiau realios, priartinančios mus ne tik prie praeities prisiminimų, bet duodančios apčiuopiamai pajusti šių dienų desperatišką mūsų tautiečių padėtį. Toji nutolusi anapus vandenyno šalis vėl tapo beveik fiziškai artima, palietus partizanų rankomis neštą, apiblukusią, gali ir krauju apšlakstyta trispalvę, kuri buvo nešama aukojimo metu per pamaldas.

Šv. Jurgio parapijos salėje, susirinkus gausiai lietuviams, minėjimas praėjo su visomis įprastomis mūsų minėjimų tradicijomis; vėliavų įnešimais ir išnešimais, prkalbomis ir menine dalimi. Buvo pasigęsta rezoliucijų ir telegramų siuntimo Amerikos vyriausybei, protestuojant prieš pastoviai, be ato-

dairos vykdomą mūsų ir kitų tautų genocidą. Buvo, kaip pirmomis mūsų imigracijos dienomis, padeduota savųjų tarpe. Savosios parapijos ribose nėra labai efektingas mūsų reikalų gynimas nei mūsų bylos kėlimas. Tačiau to minėjimo pagrindinė kalbėtoja, buvusi Sibiro kalinė Elena Juciūtė, kurios knyga 'Pėdos mirties zonoje' yra labai išpopuliarėjusi, buvo verta klausytojų dėmesio. Ne vien savo pasakojimo sklandumu bei savo praktiškų idėjų ir patarimų pareiškimu ji buvo svarbi. Jaunesniajai kartai ji buvo žmogus, kuris savo pėdomis išvaikščiojo 'uždraustą žemę', t.y. ne turistinę Lietuvą. Tai žmogus, kuris ant savo kailio patyrė sovietinio gyvenimo 'privilegijas ir teises'. Tai buvo kadaise nužmogintas žmogus, kurių yra dabar tiek daug anapus vis platėjančios geležinės uždangos, kurios nei Helsinkio nutarimai, nei diplomatiniai protestai negali pašalinti.

Sklandžiai nupasakodama savo pačios gyvenimą, kaip pavyzdį likimo daugelio į ją panašių, tik mažiau laimingų nepasiekusių laisvės, ji praktiškai kreipėsi, jos žodžiais tariant, į pajėgią ir stiprią laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenę, kviesdama visus nenuleisti rankų ir dirbti toliau Lietuvos laisvinimo darbą. Ji pripažįsta, kad mūsų balsas yra girdimas anapus ir kad likimas daugelio ten gyvenančių esąs gerokai palengvėjęs dėl mūsų pastangų ir tatptautinėje plotmėje keliamo triukšmo. Įdomi buvo jos religinio persekiojimo analizė. 'Ne ginklo bijo sovietai, bet stiprių asmenybių, kurias išugdo religija. Ir dabartiniai disidentai, sudarą jiems daug rūpesčio ir nemalonumų, yra beginklės, bet stiprios asmenybės'.

Po minėjimo turėjau malonią progą su garbinga viešnia asmeniškai pasikalbėti.

Sibiro kankinė Emilija Juciūtė, būvodama Clevelande, ap-lankė Dirvos redakciją.

Gaila, kad jai šį kartą buvo susidariusi išpūdis, kad mūsų minėjimai iš tikro ribojasi parapijų salėmis. bet aš bandžiau ją užtikrinti, kad dažnokai mes apipilam Washingtoną savo laiškais ir telegramomis ...

Elena Juciūtė jautėsi pabėgusi nuo savo vargo brolių ... Todėl, patekusi į tų laimingų jų skaičių, kuriems atsidarė durys iš kalėjimo į laisvę, padarė pati sau pažadą, kaip nors tą savo likiminę privilegiją pateisinti. Apsigyvenusi Bostone 1966 metais, gavusi darbą fabrike, ji vakarais pradėjo rašyti savo knygą, ilgai apie ją niekam neišsitar-dama. Sunku buvę priprasti prie to, kad galima garsiai kalbėti ir kalbėti, kas tik ateina į galvą, be išdavimo ir laisvės praradimo baimės. Knygos rašymo idėja jau buvo subrendusi Lietuvoje ... Daug kalbėti apie savo rašymą ir negalėjusi, nes jautėsi esanti įtarinėjama ir nepatikima. Ir su ta likimo ironija reikėjo susigyventi. Bet laisvė kasdieniniame gyvenime ilgą laiką metėsi į akis. Ji pripažįsta, kad Amerikos lietuvių pagalba Lietuvoje labai jautėsi, ir kad daugumai gavimas materialinės para-

rikos lietuviams. Žmonės ten neverkia, neaimanuoja, gyvena su šia diena ir guodžia save daina ar net pigaus gėrimo taurele. Didžiausias susirūpinimas esąs tame, kad Lietuvoj su laiku gali nebelikti lietuvių. Žemės į Sibirą neišveš, bet bus Lietuva be lietuvių, jei kolonizacija ir sistematingas tautos naikinimas taip dar tęsis daugelį metų - liūdnai kalba ji, kartodama kitų, Lietuvoje likusių lietuvių žodžius.

Elena Juciūtė, buvusi mokytoja ir studentų skaučių korporacijos narė, dabar į savo gyvenimą žiūri ramiomis akimis, skaitydama ir megzdama ir keliaudama. Ji yra nuolatos kviečiama į įvairias lietuviškas kolonijas su savo knyga, su paskaitomis minėjimų ir švenčių progomis.

Žiūriu į jos ramų, bet gyvenimo gerokai išvargintą veidą ir daug skausmo mačiusias akis ir su šurpu galvoju apie jos išgyvenimus.

Pėdos mirties zonoje jau išmintos kitų, gal ir žolele atžėlusios. Tačiau kiekvienas žmogus, turįs tik vieną vie-nintėlį gyvenimą, kaikiurių pėdų nei savo atminty, nei savo širdyje nepajęgs sunaikinti. Tai pėdos, kurias išspaudė 37 metai priespaudos ir skausmo. Tai metai, pavertę ištisas tautas didžiu-liu kalėjimu. Aš norėčiau laisvės šaukti drauge su visais Uzbeko, Kazachstano, Ukrainos ir Pabaltijo vergais, su tūkstančiais lenkų, vengrų ir kitų prispaustųjų. Mano vienos balso negirdi niekas, tik tamsi, abejinga laisvos Amerikos naktis. Bet balsą mūsų visų, kurie galime kalbėti už tylinčiuosius, turi išgirsti pasaulis, kad lietuviškųjų birželių tragedija vieną dieną taptų tik nerealia praeities šmėkla.

• Rimtai šeimininkei — auklei mokėsiu iki \$400.00 per mėnesį su visu išlaikymu ir kambariu. Rašykite J. J. J. 52 Cambridge Dr., Greenwich, Conn. 06830.

(26-28)

E. Juciūtė kalba Clevelande.

J. Garlos nuotr.

KEYPUNCH OPERATORS

FULL TIME—PART TIME—ALL SHIFTS

IN YOUR PRESENT POSITION DO YOU HAVE THE OPPORTUNITY TO EARN \$4-\$5 PER HOUR?

Let Automatic Data Processing show you how. Hourly rate, shift differential plus bonus plan. If you can accurately punch 14,000 to 16,000 strokes per hour and have at least 2 years of experience on IBM or Univac keypunch/key verify equipment call GERRY at 216-289-3600 for an appointment.

AUTOMATIC DATA PROCESSING

24480 Lakeland Blvd.

Euclid, Ohio 44132

An Equal Opportunity Employer

PLASTICS INJECTION MOLDING

Due to plant expansion, positions in our South Bend plant now available on all 3 shifts for personnel with the following qualifications:

- 5 years or more supervisory experience in injection molding.
- 3 years experience molding technician.

We offer excellent starting salary with good benefits. Our employees know of this ad. Write to P. O. Box 1505, South Bend, Ind. 46634 or call 219-259-1991.

(26-28)

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

IŠLYDEJO REKAŠIUS

Detroito skyriaus birutietės birželio 26 d. šv. Antano parapijos kavinėje surengė O. ir J. Rekašiams atsisveikinimą ir kuklias vaišes. Skyriaus pirmininkė Kristina Daugvydienė tarė atsisveikinimo žodį ir nuo birutiečių įteikė dovaną — Antaninos Jonynienės šiaudinių paveikslą. ALT S-gos Detroito skyriaus vardu atsisveikino Jonas Švoba, padėkojęs Jurgiui Rekašiui už jo veiklą skyriuje ir palinkėjęs gero įsikūrimo Chicagoje. LKV S-gos Ramovė vardu kalbėjo Stasys Šimoliūnas.

RININKA

Detroito tuntininkai Liuda Rugienienė ir Česlovas Anužis.
J. Urbono nuotr.

JONINIŲ LAUŽAS

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopa birželio 25 d. stovyklavietėje "Pilėnai" šventė Jonines. Esant gražiai dienai, prisirinko gausiai žmonių.

Prie laužo buvo susodinti penki Jonai: Šostakas, Šostakas js., Balsys, Markus ir Malakauskas. Kuopos pirmininkas Alfus Šukys pasakojo apie Joninių tradiciją švesti Pilėnuose.

Laužą uždegė LŠST garbės teismo pirmininkas Marjonas Šnapštys, kuopos kultūros reikalų ir moterų sekcijos vadovė Angelė Šukienė ir vicepirmininkas Juozas Kinčius.

Meninę programą atliko akt. Kazimieras Gričius ir Šnapštytės, Telyčėnaitė ir Mingėlaitė.

• Rimas Kasputis, studijuojas muziką, sutiko būti šv. Antano parapijos vargonininku, buvusiai vargonininkei išvykstant į Kaliforniją.

• Dariaus ir Girėno traгіškasis paminėjimas ir jų vardo klubo tradicinė šventė įvyks liepos 17 d. 10:30 bus atlaikytos iškilmingos pamaldos šv. Antano šventovėje.

Po pamaldų išvyka į Onos ir Česio šadeikų sodybą — 28975 Wellington Road, Farmingtone. Klubas kviečia visus narius ir svečius minėjime ir išvykoje dalyvauti.

DIEMAKER
Career opportunity to build and repair compound and prog. dies. Should have exper. in Gauge inspection, part layout and approval, toolmaking, Die tryout, die repair, some gauge making and die setting. Must be versatile, responsible, aggressive, interested, intelligent and willing. Top wages and benefits will reward these qualities.
METRO STAMPING AND MANUFACTURING
26953 Fullerton
Redford, Mich. 48239
313-538-6464 (25-28)

GRINDERS

Surface I. D., O. D., Machinists, Lap-hands. Experienced on fixtures and gages, steel and carbide. Minimum 3 years experience. Full benefits with Master Medical and Dental Plan, Pension Plan, Bonus Plan, Air conditioned, member DTA and overtime.
APPLY AT:
MINI PRECISION PRODUCTS, INC.
26460 W. 8 MILE RD.
SOUTHFIELD, MICH.
313-358-3350 (25-23)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN ENGINE LATHE OPERATORS
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Good working conditions, good fringes, air conditioned shop.
APPLY IN PERSON
STURGIS TOOL & DIE
313 SUSAN CT.,
STURGIS, MICH. 49091 (22-31)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING
Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.
Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Danutė Gaižutytė ir Julius Stankus, veiklūs Clevelando lietuvių jaunimo organizacijų nariai, š. m. gegužės 28 d. susituko Clevelande.
V. Bacevičiaus nuotr.

DRAUDIMAS

Jums ir Jūsų Šeimai

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

28801 Lake Shore Boulevard
Willowick, Ohio 44094
Off. 943-1202 Res. 731-1078

SEKCIJA 8

Vyresni amžiumi, kvalifikuoti sekcijai 8 Government Housing Aide, yra laukiami. Ši puiki papildomos nuomos programa įgalina jus gyventi Indian Hills, nežiūrint kaip mažos jūsų pajamos, ar kiek daug jus turite.

Skambinkite papildomoms informacijoms 486-7700.

Indian Hills, 203 autobusas sustoja kiekvieną dieną: 3 autobusai į prekybos centrus. Įvairūs autobusu pristatymas iki jūsų durų.

Vienas baseinas viduje, du lauko baseinai, teniso aikštė, sauna, viengungių klubas, Seniors Citizen klubas. Vieno miegamo nuo 156 dol.; dviejų miegamų — nuo 177 dol., įskaitant šilumą ir karštą vandenį. Nuo 12 iki 8 val. vak. kasdien ir nuo 12 iki 6 val. vak. savaitgaliais. Skambinkite 486-7700. (25-28)

• **APDRAUDOS** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• Dirvą galima gauti nusipirkti antradieniais vakare Baltic ir Patria krautuvėse East 185 St.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

INSPECTOR

LINE OR FINAL

MUST HAVE MACHINE TOOL EXPERIENCE.

EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER.

GENERAL TOOL COMPANY

Landy Lane, Reading, Ohio (25-31)

RNS and LPNS NEEDED
Modern accredited 72 bed rural Jach Hospital, RNS and LPNS needed in areas of ICU and Med-Surgical Units on 3-11 and 11-7 shifts. Salary negotiable. Opportunities available for CE. Only 120 miles from Houston and 90 miles from San Antonio, Tex. Apply call or write to:
DIRECTOR OF NURSES,
Cuero Community Hospital
YOAKUM HWY.,
CUERO, TEXAS 77954
May call collect the following number: 512-275-6191. (26-60)

• Jonui Mekui yra paskirta Guggenheim Fellowship — premija už jo kūrybinį darbą filmuose ir už Antologijos Filmų Archyvo vedimą. Kaip žinoma, didelė dalis to archyvo yra filminiai užrašai iš lietuvių tremties gyvenimo.

• Inž. Juozas Butkus su žmona persikėlė gyventi į Floridą. Jų adresas: 2850 59th St. So., Apt. 603, Gulfport, Fla. 33707.

• Žygyje į Washingtoną už žmogaus teises žada dalyvauti 1100 lietuvių ir apie 1000 latvių ir estų. Vien iš Chicagos vyks 300 lietuvių.

• **Lietuvių grožio salonas SILVER SHEAR** — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119. tel.: 486-4240.

GINTARO VALGYKLA

nuo liepos 5 bus atidaryta šiomis dienomis: pirmadieniais 11 val. — 3 val., antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais 11 val. — 3 val. ir 5 val. — 8 val. Penktadieniais 11 val. — 9 val. Šeštadieniais 1 val. — 8 val. Sekmadieniais 11 val. 6 val.

Lietuviški ir amerikietiški valgiai. Žemos kainos.

Klubas atidarytas kiekvieną dieną reguliariomis valandomis.

Aplankykite Gintaro valgyklą ir Lietuvių Klubą. 877 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119. Telef. (216) 531-2131. (26-28)

JOURNEYMEN ONLY D.T.A. SHOP

TOOLMAKERS MILL HANDS TAPE MACHINE OPERATORS

58-HOUR WEEK LONG PROGRAM TOP RATES AND BENEFITS

Wilson Automation Co.

27101 Groesbeck Hwy., Warren, Mich. 48089
313-776-8000 (25-28)

MOLD MAKERS

FOR INJECTION MOLDS ALL ROUND PERSON TOP PAY, OVERTIME EXCELLENT FRINGE BENEFITS AIR COND. SHOP

Apply in Person
CONVEX MOLD
900 W. 14 Mile Road
Clawson, Mich. 48017
313-435-2161 (25-31)

GUARANTEED guardian memorials

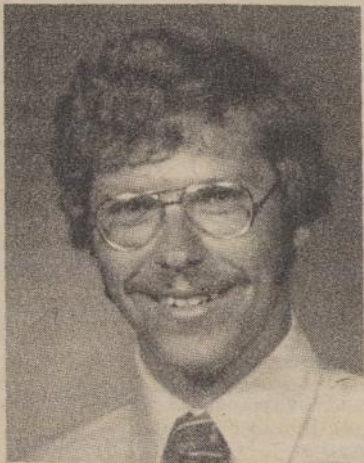
Euclid MEMORIALS

455 East 200th Street • Euclid, Ohio • Phone: 481-5700

Monuments FOR MEMORY

CLEVELANDE ir apylinkėse

Vytas priklausė šokių grupei "Grandinėle", o dabar dalyvauja Čiurlionio ansamblyje. Clevelando Sporto Klube "Žaibas" Vytas padeda jauniems žaisti krepšinį. Jo mėgiamiausias sportas, kuriame jau laimėjo daug premijų yra slidinėjimas. Yra skautas Vytis ir jam skautavimas brangiausia ir svarbiausia jaunimo organizacija. Vytas studijuos toliau siekdamas magistro laipsnio. (pr)

• Algis Meilus gavo magistro laipsnį elektros inžinerijoje Clevelando State Universitete.

Dėka labai gerų pažymių, veržlumo, gavo daug gražių darbų pasiūlymų net iš Floridos. Pasirinko General Electric Co. tyrinėjimų laboratorijas.

Algio žmona irgi baigusi labai gerais pažymiais kompiuterių ir matematikos mokslus dirba General Electric kompiuterių skyriuje.

Algis Meilus yra Amerikos Elektros Inžinierių Sąjungos garbės narys, o žmona priklauso National Honor Society.

• Vytautas J. Žagarskas baigė Cleveland State Universitetą, gavęs bakalaurą su dviem laipsniais: komunikacijos technikos ir tarptautinės politikos. Studijuodamas artimai dirbo su Lietuvių Studentų Sąjunga, buvo Centro Valdyboje, ir kurį laiką ėjo Clevelando skyriaus pirmininko pareigas, redagavo ŠALSS biuletinį "Ašis", taip pat suorganizavo pirmąsias ir antrojo ŠALSS Studijų Dienas Kent State Universitete.

ATEITININKŲ KONGRESAS

Po Skautų brolijos ir serijos saskrydžio, po Lietuvių gydytojų sąjungų suvažiavimo ir LB Tarybos sesijos Clevelando lietuviai pradėjo atostogų ir gegužinių sezoną.

Lietuviškasis gyvenimas vėl atgys Ateitininkų kongresu, įvykstančiu rugsėjo 1-4 dienomis. Tai bus devintasis Ateitininkijos kongresas jos 66 metų istorijoje ir penktasis šiame kontinente.

Pagrindiniai posėdžiai vyks Bond Court viešbuty, miesto centre. Iškilmingų pamaldų metu šv. Jono katedroje giedos Čiurlionio ansamblis su kanklių palyda komp. Alfonso Mikulskio Mišias už kenčiančią Lietuvą. Kongrese dalyvaus lietuvių vyskupai ir svečių iš įvairių miestų ir kraštų.

Bus pastatyta rašytojo - dramaturgo Algirdo Landsbergio dviejų veiksmų drama "Šventasis narvas". Be organizacinių posėdžių bei pasitarimų, bus eilė paskaitų ir simpoziumų, į kuriuos kviečiami visi lietuviai.

Viešbučio salėje rengia-

TAUTIŠKAI SPAUDAI — DIRVAI

P A R E M T I

GEGUŽINĖ
IVYKS ŠI SEKMADIENI,
LIEPOS 17 D. 2 VAL. P. P.
CLEVELANDE, PRIE EŽERO,
LANDSEER IR CANTERBURY
GATVIŲ GALE.

Bus linksma muzika, baras ir loterija.
Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

ALT S-GOS CLEVELANDO
SKYRIAUS VALDYBA

ma meno paroda. Jaunimas organizuoja susipažinimo vakarą su programa ir šokiais. Kongresas bus baigtas modernioje pokylių šv. Pokrovos salėje Broadview ir Snow gatvių sankryžoje. (vr)

• Šaulių kultūrinėje stovykloje dalyvavo Clevelando Kar. A. Juozapavičiaus kuopos šauliai: dr. K. Pautienis, P. Vencius, J. Vencienė, A. Balas, J. Velykis. Dr. K. Pautienis buvo stovyklos gydytoju ir skaitė paskaitas sveikatos klausimais.

• Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė įvyko birželio 26 d. prie ežero, Naujos parapijos rajone. Esant gražiam orui, susirinko didelis būrys clevelandiečių ir visi maloniai praleido linksmą vasaros popietę. Be bufeto ir baro veikė taip pat vertingų daiktų loterija, kuriai dovanas suaukojo šie geradarai: M. Jarašiūnienė, M. J. Velykiai, Jurevičius, E. J. Krygeriai, S. Dubikaitis, Krištolaitis, Lietuvių Klubas, Patrios sav. Kripavičiai, Baltic sav. Urbonavičiai, Stimburienė, P. J. Venciai ir dr. K. Pautienis. Vi-

siems aukotojams nuo šaulių priklauso nuoširdi padėka. Bufetą tvarkė p.p. Venciai, barą — F. Navickas, K. Bruožis ir A. Balas, lietuviškų plokštelių muziką tvarkė A. Česna. (kp)

• Dr. Daniellus ir Roma Degėšiai išvyko atostogų į Cape Cod, Mass., kur išbus iki rugpjūčio 15 d.

• Patria prekybos namuose 794 E. 185 St. Clevelande, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilę kitų prekių. Prašome atsilankyti.

PARĖMĖ DIRVĄ AUKOMIS

Atnaujindami prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo stambesnes aukas šie asmenys.

15 dol. — J. ir N. Rastėnė.

Po 10 dol. — A. Meilus ir V. Mastis.

Po 7 dol. — A. Karaitis, P. Naureckas, A. Mačys.

Po 5 dol. — A. Iškauskas, J. Miglinas.

Po 4 dol. — M. Momkus ir H. Kulber.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Lot near Our Lady of Perpetual Help for two family on Neff Rd.

George Knaus — Realtor
819 East 185 St.
481-9300

REIKALINGA VALYTOJA MOTERIS

Dienos metu nuo 7:30 a. m. iki 4:30 p. m. nuo pirmadienio iki penktadienio, priedu pusę dienos šeštadienį. Su retkartiniais viršvalandžiais. Aukštas valandinis atlyginimas. Geri priėmimai, skaitant kafeteriją ir parkinimą. Kreiptis asmeniškai tarp 10 a. m. ir 2 p. m.
WORK WEAR CORP.
1768 EAST 25 STREET
(South of Payne Ave.)
CLEVELAND, OHIO (27-29)

Amžinos atminties birutietei

A. A.

ONAI ČEPUKAITIENEI

mirus, skaudaus liūdesio prislėgtam jos vyrui VINCUI širdingą užuojautą reiškia

Clevelando Skyriaus,
Birutietės

A. A.

ONAI ČEPUKAITIENEI

mirus, jos vyrui šauliui VINCUI ČEPUKAIČIUI reiškia gilią užuojautą

KAR. JUOZAPAVIČIAUS
ŠAULIŲ KUOPA

PADĖKA

Šių metų birželio 10 d. po ilgų ir sunkių kančių paliko šį pasaulį mano brangi ir mylima žmona

A. A.

ONA ČEPUKAITIENĖ.

Palaidota birželio 13 d. Visų Sielų kapinėse.

Nuoširdžiai dėkoju: visiems, kun. Bartuškai, karsto nešėjams, giminėms, draugams ir bičiuliams už visokeriopą pagalbą ir pagūdą, visiems užprašiusiems šv. Mišias; atsiuntusiems gėles ir pareiškusiems žodžiu ar raštu užuojautą.

Nuoširdi padėka birutietėms pravedus visą atsisveikinimą. Jautriai pagerbė ir atsisveikino birutietės išdėstydamos gyvų gėlių puokštėmis vainiką iš jos pačios pamėgtųjų žiedų.

Giminėms ačiū už Palangos žemę įdėtą į karstą, kurios ji taip ilgėjosi. Padėka visiems lankusiems velionę laidotuvių namuose ir palydėjusiems į ramią poilsio vietą. Laidotuvių direktoriui Jakobas už malonų ir rūpestingą patarnavimą ačiū.

Jūsų visų nuoširdumas ir pagalba teikė man didelę pagūdą giliaus skausmo valandoje.

Tegul atlygina Jums visiems Aukščiausias.

Liūdintis vyras Vincas

IŠ LIETUVIŲ KLUBO VEIKLOS

Lietuvių namų bendrovės ir klubo direkcija liepos 6 d. peržiūrėjo Petro Maželio paruoštą projektą Gintaro valgyklai dekoruoti. Pagrindinius dekoravimo motyvus sudaro lietuvių liaudies ornamentika, naudota koplytelių ir namų papuošimuose. Gintaro valgyklos dekoravimo darbai bus užbaigti lapkričio mėnesio viduryje.

Nuo liepos 15 d. Lietuvių namų, klubo ir valgyklos administratorium bus Juozas Kijauskas. Susitarimas tuo tarpu padarytas tik šešioms mėnesiam. Nors lietuviškoje spaudoje plačiai buvo skelbiama, kad ieškomas klubo administratorius, bet atsiliepė tik du kandidatai.

Zenonas Dučmanas, nuo 1952 metų administravęs klubą, savo paties prašymu iš pareigų pasitraukia. Tačiau jis ir toliau lieka direktorijoje, eidamas atsakingas vi cepirmininko pareigas. Beveik 25-rius metus vadovavęs klubo, salės ir naujų namų administracijai, Z. Dučmanas atliko daug svarbių darbų ir buvo vienas pagrindinių abiejų bendrovių šulų.

Lietuvių klubo gegužinė bus rugpjūčio 7 d. kroatų sodyboje, Mullberry Road prie 306-jo kelio, ten pat kur buvo ir praėjusiais metais klubo gegužinė. Paprastai, apie tūkstantis svečių suvažiuoja į klubo gegužinę. Visi jau dabar raginami įsigyti klubo nario korteles, nes be jų nebus įleidžiami į gegužinę. Visiems svečiams alus veltui. Bus žaidimai jauniui, įvairios varžybos, orkestras šokiams ir kitos pramogos. Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai kviečiami gegužinėje dalyvauti.

Lietuvių namų bendrovės ir klubo vadovybėje yra eilė naujų ir jaunų žmonių, kurie dinamiškai judina Lietuvių namų ir klubo operacijas, mėgina įvesti ir kai kurių naujovių ar užbaigti seniau užsimotus planus. Jų tarpe paminėtini - pirmininkas adv. Algis Širvaitis, direktoriai - adv. Vytas Matas, inž. Romas Bublys, inž. Raimundas Kudukis, inž. Vladas Plečkaitis, Ramūnas Švarcas, inž. Rytas Babickas.

• Dirvoje Nr. 24, birželio 16 d. Z. Jasaitienei ir E. ir J. Šarkauskams pareikštos užuojautos per klaidą nebuvo atskirtos tipografiniu brūkšniu. Atsiprašome.

WANTED 1st CLASS MAINTENANCE MECHANICS

WITH LIFT TRUCK EXPERIENCE

ALSO

JOURNEYMEN

MILLWRIGHTS

Experienced in general industrial plant maintenance and repair of equipment. Good hourly rate WITH

PLENTY OF OVERTIME. Fully paid hospitalization, plus other benefits.

APPLY IN PERSON

Between 7 a. m. and 2 p. m.

ALUMINUM SMELTING & REFINING CO.

5463 DUNHAM RD.

MAPLE HEIGHTS, OHIO (21-30)

DIRVA

MIRĖ GEN. JONAS ČERNIUS

Š. m. liepos 3 Kalifornijoje mirė generolas J. Černius, buvęs nepriklausomos Lietuvos ministeris pirminkas.

Velionis buvo gimęs 1898. I. 6. Kupiškyje. Gimnaziją baigė Panevėžyje. Aukštąją inžinerijos mokslą išėjo Briuselyje, Belgijoje, 1929, o 1932 Paryžiuje Karo akademiją.

Buvo Lietuvos kariuomenės savanoriu, dalyvavo nepriklausomybės kovose. Lietuvos kariuomenėje ėjo įvairias aukštas pareigas. Buvo karo technikos štabo viršininkas, aukštųjų karininkų kursų lektorius, gen. štabo operacijų skyriaus viršininkas, Karo mokyklos viršininkas, 1937 pakeltas brigados generolu.

1937-1939 buvo Lietuvos ministeris pirmininkas. Grįžęs į kariuomenę, paskirtas I divizijos vadu, 1944 pasitraukė Vokietijon. 1948 m. emigravo į JAV-bes. Dirbo inžinierium Flinto General Motors bendrovėje, Detroit. Reiškėsi lietuviškoje veikloje, ypač Balfe ir kitur.

• Linkuvos gimnazijos monografijos pirmieji mecenatai, garbės prenumeratoriai ir prenumeratoriai rėmėjai: inž. Motiejus Kvedaras — 125 dol., vet. dr. Bronius Andrašiūnas — 100, dr. Antanas Brazys — 100, Alfonsas Gelažius — 100, Jonas Stubrys — 100, agr. Ignas Andrašiūnas — 100, Petras ir Stasė Petru-

šaičiai — 50, Lionginas ir Felicija Pliūros — 50, agr. Juozas Navakas — 50, kun. Alfonsas Gleveckas — 50, Palmyra Kutraitė-Lapsatienė — 50, kun. Jonas Burkus — 40 ir Ona Braždžiūnaitė-Rauktienė — 20.

Finansų komisija mano, kad pagal čia sumintų linkuvių pavyzdį paseks ir kiti laisvajame pasaulyje gyvenę linkuviai, kurie yra bent kokiais ryšiais susiję su Linkuvos gimnazija. Aukų reikalu prašoma kreiptis šiuo adresu: Ignas Andrašiūnas, 5731 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629.

• Dirvos novelės 1977 m. konkurso jury komisija, sudaryta iš Clevelande gyvenančių rašytojų Vacio Kavaliūno, Aurelijos Balašaitienės ir Danguolės Tamulionytės, jau pradėjo skaičiuoti konkursui atsiųstas 12 novelių.

Konkurso mecenatas yra chicagietis Simas Kašeliūnis, nuo konkurso pradžios skiria premijas. Šiais metais premija yra 600 dol.

• Regina Žymantaitė, Dirvos bendradarbė, liepos 4 d. iš New Yorko išskrido į Europą trim savaitėm atostogų. Jos draugė Gurinskaitė, veždama į aerodromą, sustojo prie vienos kavinės paimti kitą kelionės pasirošusią draugę. Čia pusvalandį užtruko atsisveikindamos mamytę ir išėję važiuoti rado mašiną užrakintą, bet tuščius Reginos lagaminus. Laiko iki

skridimo liko tik nuvažiuoti į lėktuvą. Taip ji ir išvyko kaip stovi pirmam sustojimui Paryžiuje tuščiom rankom, be rūpesčių kilnoti, nepamiršti, tik su maža "American Express credit card" piniginėje.

ELIZABETH

VEIKLUS ALT S-GOS SKYRIUS

ALT S-gos Elizabetho skyrius š. m. birželio 19 d., sekmadienį, turėjo sėkmingą išvyką į gamtą nepaprastai gražioje ir puošnioje p.p. Albino ir Natalijos Subačių sodyboje, Cranforde, New Jersey. Skyriaus nariai su svečiais, kurių susirinko virš penkiasdešimt, maloniai ir linksmai praleido visą gražaus sekmadienio popietę skaniai vaišinėdami Natalijos Subatienės, su pagalba Onos Linartienės, pagamintais šaltais ir šiltais užkandžiais; karštos dienos "troškuliui raminti" akylai rūpinosi skyriaus išdininkas Pranas Damijonaitis. Įvairūs šeimininkių pagaminti užkandžiai ir Pr. Domijonaičio parūpinti gėrimai, be abejo, vispusiškai prisidėjo prie šios iškilos pasisekimo.

Kadangi ši išvyka įvyko Tėvo Dienos popietėje, tai skyriaus pirm. V. Abraitis, sveikindamas susirinkusius, prašė ir išvykoje dalyvaujančius tėvus pagerbti. Trumpą meninę programą pravedė skyriaus vicepirm. Julius Veblaitis, paskaitydamas iš savo ir kitų kūrybos. Jo skaitymus palydėjo nuotaikingomis deklamacijomis Ona Lanienė.

Skyriaus Valdyba ne tik gali didžiulis šia vykusia išskyla, bet ir šia proga į

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" RADIJAS

ruošia New Jersey ir jo apylinkėse

LIETUVIŲ DIENĄ RADIJO PIKNIKĄ

Liepos 17, sekmadienį,
naujoji, gražioji vieta su visais patogumais:
Estų Tautiniame Parke ir Salėse
Route 528, Lakewood—Jackson, N.J.

PROGRAMOJ:

Moteryų kvartetas "Vilija," vad. muz. Liudul Stukul
Tautinių šokių grupė "Liepsna," vad. B. Valčiūnaitė
Estų šokių grupė, kuriai vad. Ferdinand Rikka
Dariaus-Girėno istorinio skrydžio paroda
Iškiliosios lietuviškosios konkursas
Jaunimo sporto rungtynės didžiulėje aikštėje
Veiks Darbininko spaudos kioskas
(Programa vyks 1000 vietų amfiteatre po atviru dangumi)
Pikniko pradžia: 1 val. popiet. Programa — 4-tą val.
Sokiai nuo 5 val. popiet, grojant Guitauskų liet. orkestrui
Jėjimas \$3.50; studentams ir moksleiviams \$2.00
Vaikams iki 12 metų — nemokamai
Veiks turtingas gėrimų ir lietuviškų valgių bufetas
Prie parko yra didelis sklypas automobiliams pastatyti — nemokamai
Šis radijo piknikas — Lietuvių diena — įvyks bet kokiam orui esant!

Į šią tradicinę šeimynišką šventę atsilankyti visus kviečia
Direktorius prof. dr. Jokūbas J. Stukas

skyrių įstojusiais naujais nariais, kurių įstojimo net dešimtys. Štai jie: Kazys ir Genutė Trečiokai, Juozas ir Ieva Bylai, Petras Lukas, Ona Lanys, Janina Dietrich, Monika Ramanauskienė, Eduardas Šišas ir Bruno Šilas.

Skyriaus Valdyba yra ir turi būti dėkinga p.p. Subačiams už jų sutikimą leisti pasinaudoti jų sodyba, o ponoms Subatienėi ir Linartienei už jų taip puikiai paruoštus užkandžius.

★

Skyriaus vicepirmininkas p. Julius Veblaitis šių metų birželio 29 d. išvyko vienas mėnesiui į Vakarų Vokietiją gilinti germanistiką, siunčiamas į High School, kur jau eilę metų jis eina atsakingas mokytojo pareigas.

★

A.L.T. Elizabetho skyrius kaip ir kiekvienais metais ruošia Tautos šventės minėjimą, kuris įvyks šių

metų rugsėjo 24 dieną Lithuanian Liberty Hall, Elizabeth, N. J. (vga)

CHICAGO

• Pavergtų Tautų protesto paradą įvyks š. m. liepos 16 d. 12 val. dienos metu Chicagos miesto centre, State St.

Chicagos Lietuvių Taryba kviečia lietuviškąją visuomenę ir organizacijas (su vėliavomis) toje eisenoje gausiai dalyvauti. Lietuvių vieneto eilės vieta paskirta 4-toji. Eisenos tvarkytojas p. Vincas Samaška. Visi renkames 11 val. Clark St. ir Wacker Drive gatvių sankryžoje. Organizacijos registruojasi Taryboje nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p. darbo dienomis, telefonu — 778-6900.

• Pranas Kašiuba, Dirvos atstatymo vajuos centrinio komiteto išdininkas, per Vilties draugijos pirm. inž. K. Pocių atsiuntė vajuos likutį 40 dol. 36 c. Ačiū.

SAN FRANCISCO

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

Liepos 23 d., šeštadienį, 11 val. ruošiamos pavergtų tautų demonstracijos prieš sovietų valdžią ir žmonių teisių pažeidimą. Visi lietuviai ir kitos tautos rinksis prie sovietų konsulato, 2790 Green Street, San Francisco. Kviečiami visi dalyvauti su tautiniais rūbais ir plakatais. Bus rodoma per TV.

Liepos 24 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Golden Gate parko Music Concourse ruošiamas koncertas. Su dainomis ir šokiais pasirodys įvairios tautos ir lietuvių "Vakarų Vaikai" iš San Francisco, vedami Danutės Janutienės. Rugpjūčio 7 d., sekmadienį, nuo 11 val. iki 6 val. vak. įvyks gegužinė, Junipero Serra County parke, Lower Meadows. (vm)

A. A.

Gen. JONUI ČERNIUI

mirus, žmonai VERONIKAI, sūnui VYTAUTUI su šeima ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Tautiniai Namai
Los Angeles

A. + A.

STASIUI DUNDAI

mirus, žmonai mielai ONUTEI, sūnams ALGIUI, DONATUI ir RAMŪNUI ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Elena, Alfonsas Keliuočiai
ir šeima

Gen. JONUI ČERNIUI mirus,

jo žmonai mielajai VERUTEI ir sūnui VYTAUTUI su šeima reiškiamo gilią užuojautą

LIUDA AUGULIENĖ ir VIDA AUGULYTĖ

A. A.

ALEKSANDRAI DANIŪNIENEI

mirus, jos dukrai DANUTEI SIEMAŠKIENEI ir jos šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą

ONA KAŠUBIENĖ

A. + A.

ZELDAI M. ŠIMĖNAITEI-BLACK

mirus, jos tėveliams PAULINAI ir JUOZUI ŠIMĖNAMS, šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Richmond Hill
Skyrius

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ